

МАДЭЛЬ
З ПРАМЫСЛОВЫМ
АКЦЭНТАМ

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

11 ВЕРАСНЯ 2020 г.
ПЯТНІЦА
№ 177 (29291)

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

+TV ПРАГРАМА

САМАКІРАВАННЕ

«МНЕ ЁСЦЬ
З ЧЫМ
ПАРАЎНОЎВАЦЬ...»

ЛІЧБА ДНЯ

84,9 %

жыхароў краіны — беларусы.
За мінулыя дваццаць гадоў працэнт беларусаў у нацыянальным складзе насельніцтва краіны вырас з 81,2 % да 84,9 %. Такая інфармацыя змяшчаецца ў бюлетэні, падрыхтаваным паводле вынікаў перапісу насельніцтва 2019 года і апублікаваным на сайце Белстата. Прычым дадзеныя ў ім прадстаўлены ў дынаміцы. У 1999 годзе пры агульнай колькасці 10 045 237 чалавек беларусаў было 81,2 %, рускіх — 11,4 %, палякаў — 3,9 %, украінцаў — 2,4 %. У 2009 годзе, калі агульная колькасць насельніцтва складала 9 503 807 чалавек, тых, хто лічыць сябе беларусамі, было ўжо 83,7 %, рускіх — 8,3 %, палякаў — 3,1 %, украінцаў — 1,7 %. А шчырэ праз дзесяць гадоў пры колькасці насельніцтва 9 413 446 чалавек беларусамі сябе назвалі 84,9 %, рускімі — 7,5 %, палякамі — 3,1 %, украінцамі — 1,7 %. Што датычыцца іншых нацыянальнасцяў, то іх прадстаўнікоў за мінулыя два дзесяцігоддзі стала менш. Павялічылася колькасць толькі кітайцаў, туркменаў і таджыкаў.

У падарожжа на пароме

Па возеры Івесь, што ў Глыбоцкім раёне, курсіруе эксклюзіўны, гэта значыць, адзіны ў сваім родзе і ў гэтым выглядзе паром. Некалькі гадоў таму «Сварожыч» быў спушчаны на ваду, займеў «прыпіску» на аграгарадку «Запаведны востраў» і стаў выпраўляцца ў краязнаўча-экалагічныя экскурсіі.

Фота: Анастасія КІСЕЛІЧУКА

Год малой радзімы

ЯК НАДАЦЬ НОВАЕ ЖЫЦЦЁ МАЛЕНЬКАЙ ВЁСАЧЦЫ?

Выхадзец з Перасудавічаў пачаў з адкрыцця сельскай крамы і замакнуўся на невялікі турыстычны цэнтр Перасудавічы — вёска асабліва. Хаты зусім не наслеплены адна каля адной, як нярэдка бывае. Тут людзі сяліліся з размахам. Кожная сядзіба стаіць наводдаль адна ад другой. Таму і ў сярэдзіне вёскі не пакідае адчуванне прасторы. Разам з цішынёй, спакоем і стрататымі астрамі ў дварах яна стварае карціну нейкай восенняй урачыстасці. Асабліва тут, у цэнтры, дзе ўзведзена новая крама з навакольнай інфраструктурай і сучасным

СТАР. 15

Дзмітрый ЖУКОВІЧ.

Надвор'е

Уначы ўжо холадна

Аднак удзень у выхадныя будзе да плюс 24—26 градусаў

Да нас ідзе залатая восень. Зусім хутка пачнецца сезоннае пахаладанне, потым хлюпота, першыя начныя замаразкі, але пакуль даволі камфортна.

Сёння ўдзень пад уплывам вобласці павышанага атмасфернага ціску ападкаў не чакаецца. Максимальная тэмпература паветра складзе 15—20 градусаў. Сапраўднае восенняе надвор'е прыйдзе да нас у суботу. Уначы і ранішня гадзіны чакаецца слабы туман. Тэмпература паветра ўначы складзе ад 5 да 10 градусаў цяпла, але месцамі паветра астудзіцца да плюс 2—4 градусаў. Удзень тэрмометры пакажуць ад плюс 16 па паўночным усходзе да 24 цяпла па паўднёвым захадзе краіны.

У нядзелю ўначы надвор'е будзе вызначаць вобласць павышанага атмасфернага ціску, раніцай і ўдзень — малаактыўны атмасферны фронт. Таму ўначы будзе пераважна без ападкаў, раніцай і ўдзень месцамі, у асноўным па паўночнай частцы краіны, пройдуць невялікія кароткачасовыя дажджы. Уначы і ранішня гадзіны чакаецца слабы туман. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 6 да 13 градусаў цяпла. Удзень будзе значна цяплей — 17—24 градусы, па поўдні — да 26 цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у панядзелак наша тэрыторыя апынецца на паўночна-ўсходняй перыферыі антыцыклону з цэнтрам над Польшчай. Тэмпература паветра ўначы складзе ад 7 да 14 градусаў. Удзень будзе 16—23 цяпла, а ў паўднёва-заходніх раёнах — да плюс 26 градусаў. Чакаецца, што да сярэдзіны месяца ў краіне будзе пераважна суха.

Сяргей КУРКАЧ.

КОРАТКА

- Праект новай дзяржпраграмы «Беларускі лес» накіроўваецца на ўзгадненне ў найбліжэйшы час.
- Грэчка ў Беларусі ўбрана больш чым з 40 % плошчай.
- Шэсць паэтаў і пісьменнікаў Гомельскай вобласці сталі лаўрэатамі літаратурнай прэміі імя Кірылы Тураўскага.

ISSN 1990 - 763X

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

Ідзе падпіска на «Звязду» на IV квартал 2020 года

ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА

«Мы значна прасунуліся ў вырашэнні тых праблем і задач, якія назапасіліся паміж Беларуссю і Расіяй»

Аб гэтым Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка заявіў на сустрэчы з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Расіі ў Беларусі Дзмітрыем Мезенцавым, па ведамляе прэс-служба кіраўніка краіны.

«Мы ўсе — і пасольства Расіі, і наша краіна — жывём у канкрэтных умовах. Вы добра бачыце сітуацыю ў Беларусі. Думаю, што **мы значна прасунуліся літаральна ў апошнія дні, можа быць, пару тыдняў, у вырашэнні тых праблем і задач, якія назапасіліся паміж Беларуссю і Расіяй**. Хацелася б, каб гэтая дынаміка была захавана», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Фота БелТА.

Падчас нядаўніх перагавораў двух урадавых дэлегацый у Мінску былі дасягнуты вельмі станоўчыя дамоўленасці. «Мы працуем над іх развіццём. Вядома, **у бліжэйшы час мы сустрэнемся з Прэзідэнтам Расіі і, напэўна, паставім тлустую кропку ў рэалізацыі гэтых адносін і дамоўленасцяў, каб рухацца далей**. Вядома, яшчэ будзе шмат пытанняў, яны заўсёды будуць. Калі ідзе супрацоўніцтва, з'яўляецца нямала пытанняў, іх, вядома, трэба вырашаць», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка заявіў, што VII Форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі будзе эканамічным трамплінам для збліжэння пазіцый па шэрагу пытанняў. «Я лічу, што гэта будзе вельмі моцны крок у рэалізацыі канкрэтных дамоўленасцяў на ўзроўні прадпрыемстваў, — падкрэсліў ён. — Таму развіццё адносін у цяперашні момант нас задавальняе. Думаю, нам не трэба губляць тую дынаміку, якую мы вызначылі».

Прэзідэнт таксама выказаў падзяку паслу за арганізацыю работы расійскіх СМІ ў Беларусі. Дзмітрый Мезенцаў расказаў, што некалькі дзён таму размаўляў са старшынёй Савета Федэрацыі Валянцінай Мацвевіч. І яна надае асаблівае значэнне рэгіянальнаму супрацоўніцтву паміж Беларуссю і Расіяй. «Рыхтуецца вялікая дэлегацыя губернатараў, кіраўнікоў суб'ектаў Расійскай Федэрацыі. Мінск падхоплівае эстафету Пецярбурга, калі на пляцоўцы VI Форуму рэгіёнаў было падпісана пагадненне — дзеля людзей, прадпрыемстваў, бізнес-аб'яднанняў, аграгарадкаў — на \$500 мільянаў. Гэта ж не абстрактныя лічбы, а дадатковы аб'ём у тавараабарот, пашырэнне расійскіх рынкаў для беларускіх пастаўшчыкоў ва ўсіх рэгіёнах», — звярнуў увагу дыпламаў.

Дзмітрый Мезенцаў таксама павішчаваў кіраўніка дзяржавы з мінулым днём нараджэння і падарыў яму кнігу з тапаграфічнымі картамі Віцебскай, Гродзенскай, Мінскай і Магілёўскай губерняў, першы экзэмпляр факсімільнага выдання 1866 года.

ПАМ'ЯЦЬ ПРА КЛАСІКА

У Мінску ўстаноўлена мемарыяльная дошка Васілю Быкаву. Яе размясцілі на пілоне дома на вуліцы Максіма Танка, 10. Тут працяглы час (з 1978 па 2003 год) жыў і займаўся напісаннем твораў беларускі класік.

Мемарыяльная дошка выраблена з лагуннага ліста, мае памеры 1,83 метра ў даўжыню і паўметра ў шырыню і змяшчае скульптурны партрэт пісьменніка, адліты ў бронзе, а вышэй можна ўбачыць аўтаграф Васіля Быкава, «напісаны» паверх урыўка з яго аповесці «Атака». Як адзначыў стваральнік помніка скульптар Ігар Засімовіч, працуючы над стварэннем вобраза Васіля Быкава, ён абпаіраўся на фотаздымкі і відэамаатэрыялы, а таксама на ўражанні ад сустрэч з сынамі класіка. У выніку народнага пісьменніка можна ўбачыць такім, якім яго запомнілі і памятаюць многія — у тым ліку і з падручнікаў па літаратуры.

— Мастацкая рада збіралася тры разы з нагоды працы над гэтай мемарыяльнай дошкай. На першай радзе мы даведзілі, што праект ухвалілі. Потым мы ўдакладнялі і вызначаліся з месцам, дзе дошка будзе размешчана. Паўней ужо абмяркоўвалі эскіз і праект. Дошка была гатовая ў першай палове мая, але з-за эпідэміялагічнай сітуацыі яе ўстаноўка пераносілася на восень. Папярэдняе дошку ўсталювалі, а вось афіцыйнае адкрыццё, матчыма, яшчэ наперадзе, — кажа Ігар Засімовіч.

«Краіна павінна вярнуцца ўжо ў гэтым годзе да таго бяспечнага перыяду, які быў зусім нядаўна»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прадставіў Андрэя Шведы на пасадзе Генеральнага пракурора.

Прэзідэнт падкрэсліў вялікі прафесійны вопыт новага кіраўніка, у прыватнасці, працу ў пракуратуры, дзе ён прайшоў шлях ад памочніка пракурора да намесніка Генеральнага пракурора. Акрамя таго, ён працаваў у Дзяржаўным сакратарыяце Савета бяспекі, удзельнічаў у стварэнні Следчага камітэта, пад яго кіраўніцтвам створаны і паспяхова функцыянуе Дзяржаўны камітэт судовых экспертаў. «Гэта адмысловая старонка ў яго жыцці. Яму было даручана стварыць самае сучаснае, фактычна новае падраздзяленне, вельмі важнае для нашай краіны. Яго жыццёвы шлях, вопыт, які ён атрымаў у працэсе сваёй працы, — гэта прыклад падрыхтоўкі тых кадраў, якія павінны кіраваць краінай», — перадае словы Аляксандра Лукашэнкі яго прэс-служба.

Ён нагадаў пра поспехі былога генпракурора Аляксандра Канока. «На пасадзе старшыні КДБ ці Генеральнага пракурора, міністра ўнутраных спраў праслужыў больш за 5 гадоў у нашай краіне — гэта няпроста. Калі прыходзіцца круціцца і налева, і направа, абы толькі захаваць незалежнасць і суверэнітэт дзяржавы. Ён праслужыў 9 гадоў на гэтай пасадзе», — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка, карыстаючыся выпадкам, выказаў сваё бачанне па тэме работы органаў пракуратуры. «Сёння, скажам так, у Мінску няпроста перыяд. Востры перыяд, які мы перажываем. Напэўна, упершыню ў гісторыі нашай дзяржавы. Прынамсі, апошніх 10 гадоў. Хоць многія са мной не згодныя, успамінаюць сярэдзіну 90-х. Кажуць: ці тое яшчэ было. Многія памятаюць, калі перавярочалі аўтамабілі, спальвалі іх на дарогах, калі сапраўды дзясяткі тысячы выходзілі на вуліцы. Тады было зразумела: есці не было чаго і дзяцей карміць не было чым», — адзначыў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка папрасіў, нягледзячы на ўскладненне сітуацыі з выкананнем заканадаўства ў краіне, быць сумленнымі. «Можа, я памыляюся, я асабіста не бачу той актыўнасці пракуратуры, якая адпавядала б цяперашняму перыяду. Актыўнасць павінна быць накіравана, я гэта заўсёды патрабаваў і буду патрабаваць, на захаванне краіны, незалежнасці і яе бяспекі. Краіна павінна вярнуцца ўжо ў гэтым годзе да таго бяспечнага перыяду, які быў зусім нядаўна і які характэрны для нашай краіны. Гэта проста імідж Беларусі», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«Мэта каардынацыйнага савета адна — асядлаць пратэсны і апазіцыйны, рухі і стаць над усімі. Гэта значыць, ідзе дзеля ўлады. Есць спроба захапіць уладу, але шляхі розныя. На сённяшні дзень такая сітуацыя», — канстатаваў кіраўнік дзяржавы.

Ён адзначыў, што, нягледзячы на знешні ўплыў, і ўнутры краіны ёсць дастаткова арганізатараў і правадзюроў адпаведнай палітыкі. «Як бы ні кіравалі намі з-за мяжы, унутры нашай краіны дастаткова актыўных арганізатараў і правадзюроў палітыкі гэтых Telegram-каналаў. Яны — дзясяткі, сотнікі, тысячыкі — цытуе: арганізоўваюць гэтыя пратэсты, арганізоўваюць загалды. Многія, як ачыікі на прадпрыемствах па 3-5 чалавек, а дзесьці — па 10 на буйных прадпрыемствах, былі створаны да прэзідэнцкіх выбараў. Пасля парламенцкіх выбараў яны да гэтага рыхтаваліся», — лічыць Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт дадаў, што работнікі органаў пракуратуры павінны стаць на варце закона, гарантуючы бяспечнае развіццё дзяржавы. «І ўсякі там каардынацыйны саветы, іншыя арганізацыі... І Канстытуцыйны суд, і Генеральны пракурор у свай час (думаю, і ваш пункт гледжання такі) далі ацэнку гэтым каардынацыйным саветам. Вы павінны даваць не толькі прававую ацэнку дзеянням арганізатараў і агітатараў, але і прадпрымаць больш значныя, вострыя меры пракурорскага рэагавання на

падобныя дзеянні», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Ён выказаў меркаванне, што яго часта папракаюць у тым, што ўладу не аддаць. «Правільна папракаюць. Мяне народ не для гэтага выбраў. Як і вы таксама — уладальнікі гэтай ўлады, яе носбіты», — падкрэсліў беларускі лідар.

Прэзідэнт сказаў, што не заклікае выратаваць дзяржаву ў парушэнне закону, але «ажыццяўляецца практычна нахабная інтэрвенцыя звонку і яна падаграваецца знутры».

«Яшчэ раз паўтараю: я не заклікаю вас парушаць законы, у нас дастаткова заканадаўства і законаў для таго, каб выратаваць краіну ад гэтага нашэсця, каб яна не паўтарыла вар'янт Украіны, Лівіі, Сірыі і гэтак далей, і стабілізаваць абстаноўку ў гэтай краіне. Таму дзейнічае па законе і памятка, што вы такія ж грамадзяне, які і Прэзідэнт краіны. І не толькі ў мяне, але і ў вас ёсць дзеці. Гэта вам яшчэ жыць у гэтай краіне і ў новай Беларусі», — рэзюмаваў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт даў загад — да новага года ўнесці прапановы аб павышэнні статусу пракурора. «Выснова адна: пракуратура павінна быць на востры падзеі, якія адбываюцца ў краіне. У сувязі з гэтым аб статусе пракурора, мы пра гэта з Андрэем Іванавічам (Шведым) казалі пры прызначэнні. Гэты статус будзе залежаць ад вас. Таму я сказаў, каб да новага года былі ўнесены адпаведныя прапановы аб павышэнні статусу пракурора. Па вертыкалі», — акцэнтаваў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка выказаўся наконт наступстваў пагромаў на вуліцах Мінска, дадае БелТА. «Пасля ўсіх гэтых пагромаў на вуліцы Мінска, якія нам абыходзяцца ў добрыя грошы, вы ведаеце, што застаецца. І цішыня. Ніхто да гэтага часу пра гэта не падумаў, і ніхто не залпаў», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Па яго словах, плаціць трэба, каб людзі разумелі: калі ты нешта паламаў, аднаві за ўласны кошт.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Deutsche Bank абвясціў аб будучай «эры беспарадкаў»

Свет апынуўся на парозе структурных змяненняў, якія прывядуць да пачатку новага глабальнага перыяду — «эры беспарадкаў», лічаць аналітыкі Deutsche Bank. Пра гэта гаворыцца ў штогадовым аглядае, які падрыхтавалі эксперты на чале са стратэгам Джымам Рэйдам. Пандэмія каранавіруса толькі паскорыла набліжэнне новай эры, лічаць яны. М'яжа эпох прайшла на 2020-ты. Тэндэнцыя да глабалізацыі, якая характарызавала апошнія сорак гадоў і прывяла да хуткага росту эканомікі і актываў, верагодна, аслабе. На думку аналітыкаў, у новых умовах паўстануць рызыкі для бягучых высокіх ацэнак актываў, павліччыцца запазычанасць урадаў і карпарацый, а ў геапалітычным аспекце абострацца міжкультурныя супярэчнасці і, у прыватнасці, пагоржата адносіны паміж ЗША і Кітаем, які імкнецца да статусу эканамічнай супердзяржавы. Бліжэйшыя дзесяцігоддзі могуць стаць вырашальнымі для «постковіднай» Еўропы, дзе ёсць рызыкі пагаршэння супярэчнасцяў паміж асобнымі эканомікамі, нават нягледзячы на тое, што аб'яднанне наамаганняў на барацьбе з крызісам умацавала інтэграцыйны працэсы, гаворыцца ў дакладзе.

Тайланд адклаў адкрыццё граніц для турыстаў

Краіна не адкрые для замежных турыстаў у кастрычніку, як планавалася. Улады адклалі адкрыццё межаў з-за першага з канца мая выпадку заражэння каранавірусам унутры краіны, паведаміў Bloomberg. Краіна мела намер дазволіць замежным турыстам уезд на востраў Пхукет на доўгі час. Візы пры гэтым выдавалі б на тэрмін да дзевяці месяцаў. «Урад гатовы [да адкрыцця межаў], але ў некаторых груп застаюцца апасенні, што гэта прывядзе да росту колькасці заражэнняў», — цытуе Bloomberg віцэ-прэм'ера і міністра аховы здароўя краіны Ануціна Чарнвіракула. Чыноўнік падкрэсліў, што са з'яўлення COVID-19 прайшло дзевяць месяцаў і час «навучыцца змагацца і жыць з пандэміяй». Адкрыццё межаў для турыстаў ужо прывяло да паўтвора «выбухаў» захворвання ў некаторых рэгіёнах, напрыклад на карыбскім востраве Аруба, адзначае Bloomberg. Сфера турызму Тайланда вельмі разлічвае на вяртанне замежнікаў, таму што на іх прыпадае дзве трэці даходаў сектара да пандэміі: іх грошы цяпер патрэбныя, каб спрыяць з падзеннем бізнесу і захаваць мільёны працоўных месцаў.

Алена ДРАПКО. Фота Яна ХВЕДЧЫНА.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

11 верасня 2020 г. № 34 (570)

ШТОТЫДНЁВЫ
ДАДАТАК
ГАЗЕТЫ
ЗВЯЗДА

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

ЭКАНОМІКА

МАДЭЛЬ З ПРАМЫСЛОВЫМ АКЦЭНТАМ

Як Ліда развівае эканоміку і паляпшае якасць жыцця

Роўна год таму Ліда ўвайшла ў лік 11 гарадоў, дзе прынята праграма паскоранага сацыяльна-эканамічнага развіцця. Яна скіравана на вырашэнне ключавых пытанняў года, забеспячэнне ўстойлівага росту эканомікі, павышэнне дабрабыту гараджан. «Дарожная карта» ўключае каля 20 напрамкаў. Стаўка робіцца на прамысловы патэнцыял рэгіёна.

БАЗА ДЛЯ «ПУНКТАЎ РОСТУ»

Увага да Ліды невыпадковая. Сапраўды, тут задзейнічаны магутны вытворчы патэнцыял. Таму і комплексная праграма паскоранага развіцця ў значнай ступені скіраваная на прамысловасць. Гэта адзін з чатырох напрамкаў, які прадугледжвае павышэнне эфектыўнасці работы рэальнага сектара эканомікі.

У горадзе працуюць прадпрыемствы, якія ў свой час мелі агульнасаюзнае значэнне. Многія з іх не страцілі сваю знакамітую марку і застаюцца запатрабаванымі як на ўнутраным, так і на знешнім рынку. Усяго ў раёне 30 буйных прамысловых прадпрыемстваў, на якіх працуе 13 тысяч чалавек. Доля раёна ў агульнаабласным аб'ёме прадукцыі складае 11,4 %.

У аддзеле эканомікі Лідскага райвыканкама паведамлілі, што за паўгода дынаміка агульнага аб'ёму прамысловай вытворчасці склала 100 працэнтаў. За гэты час прамысловымі прадпрыемствамі выраблена прадукцыі на суму 686 мільянаў рублёў. Спажыву адгружана 98 % агульнай вытворчасці прадукцыі, з іх 9 % складае інавацыйная прадукцыя. Сярэдняя зарплата ў прамысловасці ў чэрвені – 1071 рубель.

ФАРБА З ЛІДЫ — НА ПАТРЭБЫ КРАІНЫ

У Лідзе паскоранае развіццё звязваюць менавіта з нарошчваннем вытворчага патэнцыялу на аснове інавацыйных тэхналогій. Значных поспехаў у гэтым дабіваюцца на валаўтваральным прадпрыемстве «Лакафарба». Дарэчы, прадпрыемства мае стратэгічнае значэнне для ўсёй Гродзенскай вобласці, бо тут вырабляецца 76 % лакафарбай прадукцыі ўсяго рэгіёна. Завод пастаянна ўдасканальвае сваю работу. На ім паведамлілі, што тут нядаўна завяршылі мадэрнізацыю вытворчасці фталіевага ангідрыду, што дазволіла павялічыць загрузку магутнасці ў, адпаведна, аб'ём вытворчасці ў два разы. Разам з тым акцэнт

робіцца на стварэнні больш даўгачасных поліурэтанавых лакафарбавых матэрыялаў. Прадукцыя паступае ў 30 краін свету.

Нядаўна на прадпрыемстве пабывалі прадстаўнікі Міністэрства прамысловасці, каб абмеркаваць пастаўкі лакафарбай прадукцыі на буйныя прадпрыемствы краіны, такія як «МТЗ», «Гомсельмаш», «МАЗ», «Атлант», «Белкард», «Лідсельмаш» і іншыя. Як падкрэсліла «Лакафарба», работа на ўнутраным рынку – у прыватнасці прадпрыемства.

У прыватнасці, намецілася тэндэнцыя да імпартазамышчэння, калі стварэнне новых відаў вырабаў дазваляе знізіць іх кошт на гандлёвых конкурсах буйных прамысловых прадпрыемстваў.

На прадпрыемстве ўпэўнены, што калектыў і надалей будзе трымаць марку завода. Аб гэтым сведчыць і спакойная абстаноўка на заводзе: людзі працуюць на сваіх месцах, атрымліваюць годную зарплату.

ВЫХАД З КРЫЗІСУ З НОВЫМ КІРАЎНІКОМ

Яшчэ адным важным прамысловым «кітом» можна назваць холдынг «Лідсельмаш», які некалі меў саюзны статус. Але і зараз аграры добра ведаюць гэтую тэхніку – камбайны, сушыльныя

комплексы, іншыя віды сельгасмашын. Тут пастаянна асвойваюць новыя віды прадукцыі – у тым ліку плёнкі, кантэйнеры для смецця, тавары народнага спажывання.

Але на прадпрыемстве складалася вялікая запасычанасць па крэдытах, што стварае праблемы з абаротнымі сродкамі. Іх не хапае. У райвыканкаме выхад з крызіснага стану звязваюць з прыходам новага кіраўніка. **Дырэктар Рыгор ІВАНЬКОЎ** заняўся аптымізацыяй неэфектыўнай вытворчасці. Тут перасталі працаваць на склады, сталі іх разгружаць. Узнавілася работа з дылерамі, вызначыліся перспектыўныя напрамкі. Асноўным па-ранейшаму застаецца выпуск сельгастэхнікі, у тым ліку зернесушыльных комплексаў.

Яшчэ адным з кірункаў з'яўляецца выпуск стальных панэльных ацяпляльных радыятараў. На прадпрыемстве шукаюць новыя рынкі збыту, напрацаваны партфель заказаў, які забяспечвае загрузку магутнасцяў да канца года. Іх будзе выпускацца да 1 тысячы ў суткі. Гэта дасць магчымасць павялічыць аб'ём вытворчасці і выйсці на дакрызісны аб'ём – 250 тысяч радыятараў у год. А зусім нядаўна запушчана вытворчасць спецыялізаваных кантэйнераў для транспарціроўкі рулоннай сталі на чыгунцы. Гэта прадукцыя новая не толькі для Ліды, але і для ўсёй краіны. Падпісаны выгадныя валютныя заказы на 10 мільянаў еўра. Зараз кантэйнеры паступаюць у Польшчу, ідзе пошук і іншых партнёраў, у прыватнасці ў Расійскай Федэрацыі і краінах ЕАЭС.

Па словах памочніка генеральнага дырэктара холдынга «Лідсельмаш» Анатоля Жаўнерчыка, на прадпрыемстве ўпэўнены ў сваіх кадрах. Калектыў зладжана працуе, планавыя паказчыкі выконваюцца. Людзі трымаюцца за свае працоўныя месцы, бо разумеюць, што ад іх работы залежыць эканамічны

стан прадпрыемства, а значыць, і іх уласны дабрабыт. Адпаведна, гэта станоўча паўплывае на зарплату. Сёлта тут мяркуюць выйсці на прыбытак каля 900 тысяч рублёў.

НЕ ШПАРКА, АЛЕ З ДЫНАМІКАЙ

Завод «Оптык» – адно з тых прадпрыемстваў, якія ствараліся для паставак абарончай прамысловасці былога Саюза. Завод у свой час паспяхова прайшоў дыверсіфікацыю і зараз забяспечвае такую важную галіну, як медыцына. Не толькі ў краіне, але і за яе межамі запатрабаваныя лінзы, прызмы, валаконна-аптычныя пласціны і іншыя тавары. У 2022 годзе тут плануецца завяршыць інвестыцыйны праект па рэканструкцыі аптычнай вытворчасці. Гэта дазволіць захаваць існуючыя пазіцыі і павялічыць экспарт да 70 % ад аб'ёму вытворчасці. Увогуле вытворчасць вымаральнай і аптычнай тэхнікі складае 10 % ад усяго аб'ёму вытворчасці раёна.

Разам з тым на складах некаторых прадпрыемстваў заховаюцца значныя аб'ёмы прадукцыі. Не ўсе працуюць на поўную магутнасць і цалкам выкарыстоўваюць свае вытворчыя плошчы. Да таго ж ёсць праблема кваліфікаваных кадраў. Але найбольш востра стаіць пытанне маральнага і фізічнага зносу абсталявання. Таму прадпрыемствамі вядзецца работа па зніжэнні неўтворчых расходаў і пошуку стратэгічнага інвестара, у тым ліку прыватнага. Дарэчы, гэты сектар эканомікі мае ўсе магчымасці для развіцця.

Выкананне Комплекснага плана паскоранага развіцця Лідскага раёна знаходзіцца на пастаянным кантролі ў мясцовых улад, паведамлілі ў райвыканкаме. За першае паўгоддзе ёсць станоўчая дынаміка па пяці мэтавых індэксатарах развіцця раёна, у ліку якіх – сярэднямесячная зарплата, рост колькасці занятых у эканоміцы, выручка ад рэалізацыі прадукцыі, інвестыцыі ў асноўны капітал, даходы ў бюджэт. Прамысловым комплексам асвоена больш за палову планавага фінансавання, сродкі ідуць у асноўным на мадэрнізацыю вытворчасці.

Інвестыцыі на распрацоўку новых вырабаў накіраваў шклозавод «Нёман», прадукцыя якога вядомая і папулярная ў многіх краінах свету. Некалкі гадоў таму тут пачалі выпуск мінеральнага ўцяпляльніка на аснове шкловалакна. Летась на шклозаводзе асвоілі 210 відаў новай прадукцыі, у тым ліку з зялёнага крышталю з лазернай гравіроўкай. У той жа час тут працуюць над тым, каб даць новае жыццё «старым» формам.

Новае жыццё атрымліваюць і старыя будынкі. Вялікі корпус былога завода «Ізатрон» доўга стаў закінутым, хоць уласнікам лічыўся літоўскі інвестар. Паколькі ніякага інтарэсу да будовы з яго боку доўгі час не было, яна перайшла да новага ўласніка з Салігорска. Як паведамляе прэс-служба Лідскага райвыканкама, да вясны будучага года інвестар павінен правесці экспертыз, узгадненні і пачаць праектныя работы.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
Фота з адкрытых крыніц.

НА СЛЫХУ

Увага рэгіёнам

У Беларусі падрыхтоўць прапановы па пашырэнні паўнамоцтваў урада і мясцовых органаў улады.

У Беларусі створана міжведамасная рабочая група для падрыхтоўкі прапановы па пашырэнні паўнамоцтваў урада і мясцовых органаў улады. Гэта прадугледжана распараджэннем прэм'ер-міністра ад 4 верасня 2020 года № 176р, паведамляецца на сайце урада.

Рабочай групе даручана да 20 верасня правесці комплексны аналіз заканадаўства па пытаннях адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўладкавання, зацвярджэння генеральных планаў, архітэктурнай і горадабудаўнічай дзейнасці, найменнай адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак, устанавлення мясцовай геральдыкі, узгаднення кадравых прызначэнняў, устанавлення колькасці і структуры мясцовых выканаўчых і распарадчальных органаў. Члены групы таксама прааналізуюць заканадаўства па адабранні і выдзяленні зямельных участкаў, рабоце з дзяржаўнай маёмасцю, іншых пытаннях, якія прадугледжваюць уключэнне ў іх рашэнне кіраўніка дзяржавы.

Таксама міжведамаснай рабочай групе неабходна вырацаваць на аснове праведзенага аналізу сістэмныя прапановы па пашырэнні паўнамоцтваў урада і мясцовых органаў улады.

Кіраўніком групы будзе першы намеснік прэм'ер-міністра Мікалай Снапкоў.

Віктар ЛІСКОВІЧ:

«МНЕ ЁСЦЬ З ЧЫМ

Першая палова жыцця прыйшла на савецкі перыяд,

270 гадоў на ўсіх!

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Віктар ЛІСКОВІЧ адсвяткаваў прыгожую ва ўсіх адносінах дату — 60-гадовы юбілей. У эксклюзіўным інтэрв'ю «МС» ён расказаў аб сваёй сямейнай дынастыі, якой, дарэчы, ужо 270 (!) гадоў, жыццёвых універсітэтах і планах на перспектыву. У якасці спойлера: выдавецкую дзейнасць суразмоўнік спыняць не збіраецца і зыходам у адстаўку паедзе ў каралеўскі горад. Хочаце больш дакладна? Даведаецеся з сённяшняга інтэрв'ю.

«Сацыялка» на цэнтральным месцы

«МС»: Вы адзін з нямногіх парламентарыяў, які мае дастаткова багаты вопыт заканадаўчай дзейнасці: у свой час працавалі ў профільнай камісіі ў ніжняй палатце, зараз узначальваеце аналагічную камісію ў верхняй палатце — ці адбываецца папярэдні вопыт на цяперашнім статусе?

— Я пачну з таго, што кіраўнічы, арганізацыйны вопыт работы, дзе я прайшоў усё этапы выканаўчай улады — працаваў звычайным урачом, загадчыкам аддзялення, галоўным акушэрам-гінеколагам Гродзеншчыны, галоўным урачом буйной медыцынскай установы, намеснікам старшыні аблвыканкома — гэта адзін кірунак маёй дзейнасці. Другі звязаны з грамадскай дзейнасцю. Старшыней прафсаюзнай арганізацыі Астравецкай цэнтральнай раённай бальніцы, у якой было больш за 600 супрацоўнікаў, я быў 9 гадоў. І гэты час, безумоўна, не мог не адбіцца — я атрымаў каласальны вопыт! Потым я быў дэпутатам Гродзенскага гарадскога Савета дэпутатаў, двойчы абласнога Савета, у Палатце прадстаўнікоў пятага склікання працаваў у Пастаяннай камісіі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы. Таму мне добра вядомыя аб'едзве вертыкалі ўлады — і веданне, менавіта, практыкі выкарыстання законаў і працэсу падрыхтоўкі законапраектаў спрыяе таму, што сёння можна прадметна, канкрэтна, дакладна і хутка прымаць рашэнні па праблемах, якія ўтрымліваюцца ў зваротах грамадзян, па ўнясенні паправак у законы, якія сёння праходзяць праз нашу камісію ў межах яе кампетэнцыі.

«МС»: Профільная камісія, якую вы ўзначальваеце, як ніякая іншая зразумелая і блізкая людзям — ахова здароўя, адукацыя, культура, працэс кажучы, «сацыялка» — складае цэнтральную частку нашага жыцця. На ваш погляд заканадаўчы, якая са сфер зараз патрабуе ўдасканалення?

— Пакуль чалавек жыў, ён ніколі не спыняецца на дасягнутым, і спыненне працэсу наогул быць не можа. А сацыяльны кірунак — гэта наша жыццё ад нараджэння да глыбокай старасці, таму тут вельмі важна не ўпусціць нідзе ніводнага аспекта. Нар-

дзіўся чалавек — патрэбна якасная медыцынская дапамога, каб былі здаровыя бацькі, каб дзіця расло здаровае і развівалася, каб яно ў садку атрымала задаткі адданасці сваёй краіне, любові да яе — з трох гадоў ужо можна фарміраваць гэтыя каштоўнасці. Далей яно пайшло ў школу, дзе выбудовае свае стасункі з іншымі дзецьмі, вучыцца навукачка перш за ўсё. Далей чалавек становіцца студэнтам ці атрымлівае рабочую спецыяльнасць — таксама вельмі важна, як яго сустрэнуць у калектыве, як ён пройдзе першы этап навучання і выкарыстае тыя веды, якія атрымаў у навучальнай установе. Тут вельмі значную ролю адыгрывае настаўніцтва, замацаванне першага рабочага месца і г. д. Далей чалавек уступае ў актыўную фазу (хтосьці становіцца работнікам вытворчасці, хтосьці — навукоўцам, хтосьці — кіраўніком) і на гэтым этапе важна, як раскрываецца яго талент. Тут свае законапраекты, якія суправаджаюць яго ў жыцці. Потым надыходзіць пенсійны ўзрост, патрэбная сацыяльная абарона — тут таксама ёсць свае нюансы, якія трэба ў адпаведнасці з умовамі нашага жыцця, эканомікай краіны выбудоваць і адпаведныя законапраекты. І вельмі важна, каб гэтыя дакументы ішлі ад жыцця, ад інтэрэсаў, якія датычацца асноўнай масы людзей, а не вузкай яе часткі. Але яшчэ раз падкрэслію, пакуль чалавек жыве — ён заўсёды будзе развівацца, і адпаведна, законы пішуцца людзьмі і для людзей, для камфортнага жыцця грамадства. Таму я не скажу бы, што сёння нейкі законапраект вельмі важны.

Саме галоўнае на сённяшні дзень — гэта моладзь і яе запалаванасць у грамадстве, яе любоў да Радзімы і яе ўнёсак у будучае краіны. Трэба інвеставаць у моладзь сілы, сродкі, каб чалавек любіў сваю краіну. Вядома, бацькоў і краіну не выбіраюць: яны даюцца нам Богам адзін раз, і мы павінны іх успрымаць такімі, якія яны ёсць — самымі лепшымі і любімымі. І пачынаць з маленства.

трабаванасць у грамадстве, яе любоў да Радзімы і яе ўнёсак у будучае краіны. Трэба інвеставаць у моладзь сілы, сродкі, каб чалавек любіў сваю краіну. Вядома, бацькоў і краіну не выбіраюць: яны даюцца нам Богам адзін раз, і мы павінны іх успрымаць такімі, якія яны ёсць — самымі лепшымі і любімымі. І пачынаць з маленства.

Дасягнуць вышынё можа кожны

«МС»: Не магу не запытацца аб ацэнцы таго, што зараз адбываецца ў краіне: чаго не хапае?

— Наконт таго, што зараз адбываецца, скажу шчыра, я ніколі не мог уявіць, што змагу стаць сведкам спроб узрушыць нашу краіну. Яшчэ раз пераконваюся, што з моладдзю трэба вельмі плённа працаваць, паказваць ёй, што было ў нашым грамадстве раней і што стала цяпер. Я бачыў розныя этапы развіцця краіны. Быў у мяне 1991 год, калі як старшыні прафсаюзнай арганізацыі мне давялося размяркоўваць тавары, талоны, купоны... Было вельмі жэстка: не было ні зарплатаў, ні тавараў — нічога не было, але краіна справілася з гэтай разрухай. І сёння створана сучасная моцная сацыяльна накіраваная дзяржава. Які сэнс усё гэта страчваць у адзін момант? Са свайго боку я ацэньваю сённяшняе жыццё, бо бачыў дрэннае, таму я даражу здабыткамі. Упэўнены, што моладзь трэба вучыць на прыкладах гісторыі, каб было з чым параўнаць і бачыць, што ты ідзеш наперад. Перакананы, калі ты сёння хочаш і можаш працаваць — дасягнеш у сваёй краіне любых вышынё. Я, напрыклад, пачынаў працоўную дзейнасць яшчэ ў Савецкім Саюзе. Асноўны гэты этап жыцця прайшоў у незалежнай Беларусі. Абодва перыяды ўмоўна можна падзяліць напалову (крыху больш за 30 у адным і амаль 30 цяпер), таму хачу сказаць, матчы масьць рэалізаваць сябе была заўсёды. У мяне, напрыклад, простая бацькі. Нарадзіўся я ў Кобрын, што ў Брэскай вобласці, закончыў звычайную школу. Першыя чатыры гады

вучыўся ў трэцюю змену — а палове дзвятай вечара заканчваліся заняткі, актыўна займаўся грамадскай дзейнасцю: быў старшыней піянерскай дружыны, сакратаром камсамольскай арганізацыі школы. Мне падабалася вучыцца, асабліва цікавілі дакладныя навукі: фізіка, хімія, матэматыка, чарчэнне. У свой час стаў прызёрам абласной алімпіяды па фізіцы. Калі я скончыў у 17 гадоў школу і паступіў у медыцынны, прыйшоў туды абсалютна з дак-

« Аўдыторыі юнакоў і дзіўчат падабаецца, калі ты зразумелай мовай расказваеш ім, што было, што будзе, дзелішся сваім бачаннем і меркаваннем. І яны адгукаюцца на такі дыялог.

ладным разуменнем, што такое краіна — гэта тое месца, дзе ты патрэбны. Так атрымалася, што ўвесь апошні час — 36 гадоў — я прысвяціў Гродзенскай вобласці, з іх 13 — Астравецкаму раёну. Усе гэтыя этапы сведчаць аб чым? Што звычайны чалавек можа сябе рэалізаваць — для гэтага створаны ўсе ўмовы. У свой час я абараніў кандыдацкую дысертацыю, не будучы аспірантам, без адрыву ад вытворчасці, бо лічыў гэта патрэбным для ўласнага развіцця, краіны і ганаруся тым, што ідэя маёй кандыдацкай дысертацыі «Рознаўзроўневая сістэма перынатальнай дапамогі» была ўкаранёна ў маштабах краіны і цяпер паспяхова функцыянуе. Я адзін з аўтараў распрацоўкі гэтай сістэмы, укаранёнай на першым этапе ў Гродзенскай вобласці, дзе яна дала вельмі адчувальныя вынікі, пасля чаго пайшло развіццё ва ўсёй краіне. Але я не кажу, што зрабіў гэта адзін. Спачатку цябе суправаджаюць твае настаўнікі, потым ты павінен суправаджаць сваіх вучняў. Тады будзе перамога пакаленняў. У мяне былі найлепшыя настаўнікі, якія зрабілі розны ўнёсак у мае станаўленне, развіццё, фарміраванне як асобы — гэта і медыкі, і кіраўнікі, і арганізатары аховы здароўя. Іх каля 10 чалавек. А цяпер я вельмі задаволены тым, што ў мяне ёсць і мае вучні, якія, не баюся сказаць, разумнейшыя за мяне, больш паспяхова і вельмі ганаруся, калі нехта звяртаецца да мяне на параду.

«МС»: Калі мы ўжо закранулі вопыт вашай урачэбнай дзейнасці, яе практычнага выкарыстання, не магу не закрануць сям'ю, якая з'яўляецца пракамдам пераемнасці пакаленняў, урачэбнай дынастыі. Ведаю, што сумарны стаж вашай сям'і складае больш за 250 гадоў...

— Падлічылі — 270 гадоў.
«МС»: Ці плануе самае малядшае пакаленне — ваша ўнучка — працягнуць сямейную дынастыю?

— Ёй 12 гадоў. Яна любіць медыцыну, але ці пойдзе яна ў гэтым кірунку развівацца далей, я не ведаю, гэта будзе яе выбар. Калі мае дзеці прымалі рашэнне, ніякага ціску з нашага боку не было, трэба каб работа прыносіла радасць і задавальненне. Мала жадаць — трэба, каб ты адчуваў сваю прафесію. А наогул, прафесійная дзейнасць пачыналася з брата майго бацькі Аляксея Лісковіча, які памёр, на жаль, у 47-гадовым узросце, меў навуковую ступень, ад яго вельмі хуткімі тэмпамі пайшла ўся наша дынастыя. Потым быў я, мая сястра, яе муж, мая жонка і яе сястры, мае дзеці, зяць і іншыя сваякі...

«МС»: А калі паглядзець па спецыялізіцыях?

— Усе розныя: ад урача-дэятэлага да галоўнага акушэра-гінеколага вобласці. Але там ёсць кардыёлагі, дэрмата-венеролаг, тэрапеўт, нефролаг, неўролаг, педыятр і акушэр-гінеколаг і мой зяць. Іншымі словамі, амаль увесь спектр спецыяльнасцяў. Калі вылучаць з усіх, не перабольшваючы ці змяняючы вагу кожнага, я спыніўся б на дзвюх. Першая — гэта жонка, якая з 1991 года працуе загадчыкам аддзялення ў розных бальніцах: Астравецкай ЦРБ, Гродзенскай раённай бальніцы і абласнай кардыяцэнтра. Другая, каго б я вылучыў, — малодшая дачка, асістэнт кафедры скурна-венералагічных хвароб Гродзенскага медуніверсітэта. Яна паспяхова абараніла дысертацыю, вядзе заняткі для замежных студэнтаў па-англійску, з майго пункту гледжання, гэта падкрэслівае веданне свайго прадмета.

«МС»: Дзе адбылася закладка вашага базісу як прафесіянала ў галіне аховы здароўя?

— У медыцыне я прайшоў усё этапы: працаваў у райцэнтры, фактычна сельскай мясцовасці, потым галоўным урачом у абласным цэнтры, галоўным акушэрам-гінеколагам вобласці, іншымі словамі, уся лінейка пасадаў, за гэты час прыняў 6,5 тысячы родаў. Хачу сказаць, што самы важны этап — гэта работа ў раённым цэнтры. Гэта тое месца, дзе ты вельмі хутка фарміруешся з прафесійнага пункту гледжання, таму што ты павінен імгненна прымаць рашэнні. Калі ты зробіш нешта няправільна, аўтарытэт у раёне ніколі не заробіш. 13 гадоў астравецкага перыяду з пункту гледжання фарміравання спецыяліста — самая каштоўная і важная.

З дзедам — удзельнікам Вялікай Айчыннай вайны — Лаўрэнтам Патрывічам Лісковічам.

Спытайце ў дарослых

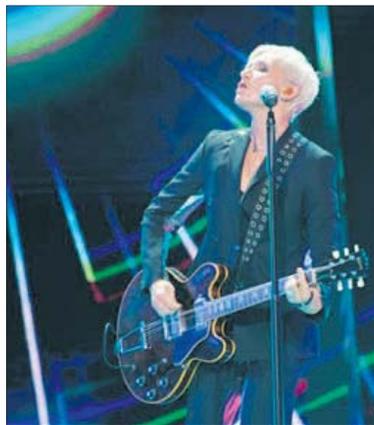
На тэлеканале АНТ з 12 верасня гледачоў чакае прэм'ера — праграма «101 пытанне даросламу». Гэта ток-шоу, дзе дарослы герой будзе адказваць на пытанні дзяцей 9—17 гадоў. А мадэрыруе іх размову вядучы, чый голас мы чуем толькі за кадрам.

Удзельнікамі першых выпускаў стануць артысты балета і выкладчык Мікалай Цыскарыдз, спявачка Дзіяна Арбеніна, рэпер Feduk, мастакі кіраўнік Тэатра сатыры Аляксандр Шырвінт, артыстка Паліна Гагарына і многія іншыя. Так, у найбліжэйшай прэм'ернай праграме героем будзе ўрач Дзяніс Працэнка, у якога юныя інтэрв'юеры распытаюць пра небяспеку віруса, стаўленне да ўрачэбных памылак, а таксама пра выбар прафесіі і прагулы ў школе, медыцынскі

гумар і залежнасць жыццёвага поспеху ад ацэнак у атэстаце.

Як кажа тэлеведучы Сяргей Шубяноў (яго голас мы чуем у праграме за кадрам), аўдыторыю чакае вяртанне тэлешоу, якое ведалі і любілі доўгія гады, у новым фармаце. «У новым сезоне мы імкнуліся захаваць усё тое, за што аўдыторыя палюбіла гэтую праграму: дзіцячую непасрэднасць, шчырасць і адсутнасць страху задаць нязручнае пытанне чалавеку. І крыху «ажывілі» закадравага вядучага, што мне вельмі прыемна. Таму што цяпер я магу ў гумарыстычным ключы каментаваць размову героя з дзецьмі. Спадзяюся, новае жыццё нашага шоу будзе насычаным і працяглым!»

Што ж, хутка ўбачым, наколькі ўдала пройдзе вяртанне праграмы. Чакаем трансляцыю першага выпуска 12 верасня на тэлеканале АНТ.

ШАШКІ («Звязда») Выпуск № 122

З 14 да 16 жніўня ў Драгічыне адбыўся традыцыйны 29-ы па ліку турнір па рускіх шашках — «Етвызь-2020». У спаборніцтвах узялі ўдзел 60 шашыстаў, у тым ліку 15 майстроў спорту. Перамог у турніры міжнародны майстар з Мінска Аляксей Куніца — 13 ачкоў з 18 магчымых. Сем удзельнікаў набралі па 12 ачкоў. Лепшы каэфіцыент вывёў на другое месца майстра з Гродна Эму Макаравіч. Бронза дасталася кандыдату ў майстры з Драгічына Мікалаю Піцху.

№ 90

№ 90 А. Бакумец
Белыя простыя шашкі: а3, с3, d4, е3, f2, f4, h2 (7)

Чорныя простыя шашкі: а5, b6, с7, f8, g5, h6, h8 (7)

У пазіцыі на дыяграме белыя, выкарыстоўваючы пагрозы, прымушаюць суперніка прайсці ў дамкі, затым перамагань.

1. h2-g3! с7-d6 (трэба ратавацца ад пагрозы 2. св4+) 2. g3-h4!! f8-g7 (чорныя вымушаны прымаць «падарунак», бо страваецца шашка 3. h4:f6 g7:b4 4. а3:a7 а5-b4 5. а7-b8 b4-a3 6. b8:g3 а3-b2 [6...h6-g5 7.е3-f4 g5:c5 8. g3-e5 x] 7. е3-f4 b2-a1 8. g3-h2 x

Яшчэ некалькі кампазіцый прапануем вырашыць самастойна.

№ 91 Анатоль Баланюк (Украіна)

Белыя простыя шашкі: е1, d2, f2, g3, b4, f4 (6)

Чорныя простыя шашкі: b2, h2, d4, с5, е5, d6, e7 (7)

№ 92 В. Варушыла

Белыя простыя шашкі: f2, d4, b6 белыя дамкі: с1(4)

Чорныя простыя шашкі: h2, f6, а7, g7, d8, чорныя дамкі d6 (6)

№ 93 В. Кручкоў (Украіна)

Белыя простыя шашкі: 46, 38, 39, 28, 30, 24, 19, 14 (8)

Чорныя простыя шашкі: 41, 37, 40, 35, 27, 23, 6, 7 (8)

№ 94 В. Кручкоў

Белыя простыя шашкі: 44, 37, 35, 27, 24, 19, 11 (7)

Чорныя простыя шашкі: 36, 40, 28, 25, 12, 9, 10 (7)

№ 95 Ігар Цярэшка (Мінск)

Белыя простыя шашкі: 48, 50, 44, 45, 38, 39, 31, 32, 33, 27, 30, 16, 15 (13)

Чорныя простыя шашкі: 34, 35, 23, 24, 17, 19, 12, 13, 7, 8, 10, 2, 4 (13)

Ва ўсіх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць. Прозвішчы чытачоў, якія дашлюць правільныя адказы, будуць апублікаваныя.

Праверце свае рашэнні:
Выпуск № 121 ад 28.08.2020.

№ 84 1. cd4? ed6 2. dg5 de5 3. fd6 hd2 4. се3 ab8+. Нічыя была магчыма пасля 1. cd2 ac1 2. fe5 ff2 3. cd4 ce3 4. dc1+

№ 85 1. 20-14 39:46 2. 14:05 46:14 3. 05:18 12:23 4. 34-29 23:34 5. 50-44 +

№ 86 1. 23-18 17:48 2. 18:07 02:11 3. 13:02 24:13 4. 02:18 35:24 5. 18-34 48:30 6. 25:34+

№ 87 1. а5-b6 с5:a7 2. е3:c5 d6:d2 3. f4:h6 h2:f4 4. c1:g5 а3:c1 5. f2-e2 c1:f4 [5...h4:f6 6. е3-f4 c1:g5 7. h6:e3 f6-e5 8. е3-c5 е5-

f4 9. с5-f2] 6. g5:e3 h4-g3 7. е3-f4 g3:e5 8. h6-e3+

№ 88 1. h6-g7 f8:h6 2. а5-b6 с5:a7 3. е3:c5 d6:b4 4. f4:f8 h2:f4 5. f8:g5 h6:f4 6. е1-d2 с3:g3 7. h4:f2 а7-b6 8. а1-b2 b6-c5 9. b2-c3+

№ 89 1. d2-e3 с5:a3 2. е3:c5 d6:b4 3. f4:f8 h2:f4 4. f2-e3 f4:d2 5. е1:a1 b4-c3 6. f8-h6 а3-b2 7. h6-c1 + (аўтар кампазіцыі — В. Варушыла).

З лістоў чытачоў: «Дзякуй вядучаму за выдатна падобраны матэрыял. Рашаць было цікава», — піша Фёдар Карпей правільныя адказы, будуць паназіраць за лёсамі твораў з Мядзеля.

Першымі дакладныя адказы даслалі В. Дударэвіч (Баранавіцкі р-н, в. Новае Мышы), А. Галаванаяў, П. і В. Шульгі, (усе — Мінск). С. Рашцін (Ашмяны), Ф. Карпей, Л. Жыхар (абодва — Мядзел), У. Панько (Каменец), І. Ананіч (Гродна), В. Ваўчкоў (Маладзечна), В. Таўкачоў (Клімавіцкі р-н).

Пішыце па адрасе: газета «Звязда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013, г. Мінск, e-mail: info@zviazda.by або vorush@yandex.ru

Віталі ВАРУШЫЛА, майстар спорту.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Сядзі і глядзі

Кадры жыцця і вялікае мастацтва на «Беларусь 3»

Восень па традыцыі на тэлебачанні радуе прэм'ерамі. І на сацыякультурным тэлеканале Белтэлерадыёкампаніі нас чакаюць цікавыя падзеі. Тут 13 верасня прадставіць новы праект уласнай вытворчасці «Кадры жыцця», а ў канцы месяца гледач убачыць тэлеверсію балета «Пер Гюнт». Акрамя гэтага, вядома, не абдызца без тэматычных праграм, паказу дакументальнага і мастацкага кіно.

У сацыякультурным кантэксце гісторыі краіны і знайсці пункты ўзаемагэта ўплыў.

— Праз гісторыі нашых герояў у студыі — людзей знакавых і цікавых — мы запісваем своеасаблівую культурную біяграфію нашай краіны, — кажа кіраўнік і сувядучы праекта «Кадры жыцця» Сяргей КАЦЬБЕР. — Распаведы нашых майстроў унікальныя. І мне, у сваю чаргу, заўсёды цікава, як мой асабісты лёс перасякаецца з лёсамі творчых людзей.

У першым выпуску праграмы, які выйдзе на «Беларусь 3» у наступную нядзелю ў 19.25, гледачоў чакае сустрэча з кінарэжысёрам, сцэнарыстам,

паэтэсай Аленай Туравай (аўтар анімацыйных і гульнявых фільмаў, дзе і «Навагодняя прыгоды ў ліпені», «Кіндрэвілейскі прывід» і іншыя). Яна падзеляцца ўспамінамі пра дзяцінства і знакамітых бацькоў, пра першыя крокі на Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм», а таксама раскажа малавядомыя факты пра свае рэжысёрскія работы. Візуальным суправядзеннем размовы стане паказ архіўных відэаматэрыялаў з фонду Белтэлерадыёкампаніі.

Здымачная група канала «Беларусь 3» правяла адзін з прэм'ерных вечароў балета «Пер Гюнт» разам з першымі гледачамі ў Вялікім тэатры, а ў наступнай прадставіць свай тэлеаўдыторыі канальную гісторыю здымацкага сапраўднага «я» і бессмяротнай шчырасці кахання ў тэлеверсіі спектакля. Сачыце за праграмай эфіру і знаёмцеся з найлепшымі творама мастацтва, а таксама з тымі, хто іх стварае.

Алена ДРАПКО.

Фота

Белтэлерадыёкампаніі.

«Восень са «Звяздой»

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на IV квартал або II паўгоддзе 2020 года — запалуйце картку ўдзельніка, выразаіце і дасылайце да 14 кастрычніка 2020 года ў рэдакцыю на адрас: вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013, г. Мінск.

Сярод падпісчыкаў 16 кастрычніка 2020 года будуць разыграны 7 здарэньнікаў чэраў Galaxy GL I суперпрыз — сушка для агародніны і садавіны Redmand. Вынікі будуць апублікаваныя ў газеце «Звязда» да 25 кастрычніка 2020 года.

Прызны можна будзе атрымаць у рэдакцыі да 31 снежня 2020 года пры падачы квитанцыі аб падпісцы на «Звязду» на IV квартал або II паўгоддзе 2020 года і пашпарта. Пасля 31 снежня выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца. Умовы рэкламнай гульні «Восень са «Звяздой» чытайце ў нумары 165 газеты «Звязда» ад 26 жніўня.

Тэлефон для даведак (017) 263 66 73.

Тэрмін правядзення гульні — з 01.09.2020 да 31.12.2020.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 3840 ад 21.08.2020 года выдана Міністэрствам антыманапальнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на IV квартал або II паўгоддзе 2020 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____

(аддзяленне сувязі)

на IV квартал або II паўгоддзе 2020 года

Жатні адрас і тэлефон _____

(абавязкова)

(індэкс)

Удачы ў розыгрышы!

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 **Добрай раніцы**, Беларусь!
 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
 7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
 7.10, 8.10 «Зона X». Крымінальная хроніка (16+).
 9.10 Галоўны збір.
 10.15 Навіны надвор'я.
 13.05, 15.25 **Меладрама «Куды сыходзяць дажджы»**. 1—4-я серыі (16+).
 15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
 17.05 Беларуская часінка.
 18.15, 0.05 «Зона X». Крымінальныя навіны (16+).
 21.00 Панарама.
 21.45 Зразумела палітыка.
 21.55 **Серыял «След»** (16+).
 23.45 Арэна.
 0.25 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
 9.00, 19.30 **Тэлебарометр**.
 9.05, 20.00 «Зразумець. Дараваць». Дакудрама (16+).
 10.10 «Сямейныя гісторыі». Дакудрама (16+).
 10.40 Камень, нажніцы, папера (16+).
 11.10 «Да бабачэння» (16+).
 12.00 **Фільм «Да ўсёй сям'і. Чэмпіён»** (12+).
 14.00 «Жанна Пажані» (16+).
 14.55 М/с «Стыкі» (6+)
 15.40 Анімацыйны фільм «Монстр у Парыжы» (12+).
 17.10 **Баявік «Галодныя гульні»** (16+).
 21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
 21.15 «Тата трапіў» (16+).
 23.40 Хачу ў тэлевізар!
 23.45 **Серыял «Анатомія страшці»** (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
 7.35 «Беларуская кухня». Запаканка з рыбы.
 8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
 8.25 «Гэты дзень».
 8.30 «Нацыянальны хіт-парад».
 9.20 «Кадры жыцця». Алена Турава.
 10.15 «Банзай». Маст. фільм (12+).
 12.15, 17.55 «Мой ласкавы і пляшотны звер». Маст. фільм [СЦ] (12+).

14.05 «Наперад у мінулае».
 14.30 «Спявае Беларусь». Народны ансамбль народнай песні «Рабіначкі» (в. Статычава, Пінскі раён, Брэсцкая вобласць).
 15.20 «Навукаманія» (6+).
 15.45 «Паўлінка». Маст. фільм (12+).
 17.05 «Запіскі на палях». Янка Купала: адзіная Паўлінка [СЦ].
 17.30 «Арт-гісторыі». Мір ёсць Мір. Гісторыя адрэджэння.
 19.45 «Легенды кіно». Кірыл Лаўроў (12+).
 20.40 «Калыханка» (0+).
 21.05 «Дзесяць негрыцяняў». Маст. фільм [СЦ] (12+).
 23.25 «Вечар раманса».

5 Беларусь 5

7.00 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Тотэнхэм» — «Эвертан».
 8.55 Футбол. Беларусбанк — чэмпіятат Беларусі. Агляд тура.
 9.40 Хакей. КХЛ. «Спартак» — «Дынама-Мінск».
 11.40, 15.30 Тэніс. WTA.
 13.30 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Вэст Бромвіч» — «Лестэр».
 16.30 Хакей. КХЛ. «Барыс» — ЦСКА. (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
 18.55 Міні-футбол. Чэмпіятат Беларусі. «Сталіца» — «Мінск».
 20.45 На грані фолу. Футбольныя агляды.
 21.50 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Брайтан» — «Чэлсі». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
 23.55 Футбол. Чэмпіятат Англіі. Агляд тура.

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
 7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ].
 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ].
 20.30, 0.55 Нашы навіны.
 9.15 Контурсы.
 10.05 «Жыць здорава!» (16+)
 11.15 **Серыял «Пяты кут»** (16+).
 12.10 «Модны прыгавор» (6+).
 13.15, 23.05 **Серыял «Двойное жыццё»** (16+).
 15.10 «Давай пажэнміся!» (16+)
 16.20 «Мужчынскае / Жаночае» (16+).
 17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
 18.50 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
 18.55 «Нахай гавораць» (16+).
 20.00 Час.
 21.10 **Серыял «Айчыым»** (16+).
 0.55 Нашы навіны.

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45 «Раніца СТБ».
 6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ].
 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
 8.40 «Тыздзень».
 10.00, 15.25 Дак. праект (16+).
 10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
 12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
 12.40, 21.20 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
 13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
 14.35, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
 15.50, 16.50 «Анатаміраванне пакажа». **Серыял** (16+).
 20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
 20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
 20.15 «Міншчына».
 22.05 «Глядзец усім!» (16+)
 23.50 «Загадкі чалавечтва» (16+).
 0.30 «Мінтранс» (16+).
 1.20 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР МІР

5.00 **Серыял «Штрафнік»** (16+).
 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
 10.10 **Маст. фільм «Алігарх»** (16+).
 13.15 «Справы судовыя. Groшы вярніце!» (16+)
 14.10, 17.15 «Справы судовыя. Бтва за будучыню» (16+).
 15.05, 16.15 «Справы судовыя. Новая гісторыя» (16+).
 18.15, 19.25 **Серыял «Знахар-2»** [СЦ] (16+).
 22.40, 3.05 «Гульні ў кіно» (12+).
 23.25, 0.15 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
 0.50 **Серыял «Мухтар. Новы след»** [СЦ] (16+).
 3.40 «Наша кіно. Гісторыя вялікай любові». Дзжэнтльмены поспеху (12+).
 4.25 **Серыял «Цікаўная Варвара»**. 1-я серыя [СЦ] (12+).

8 канал

7.00, 15.50, 17.45, 21.05, 1.25 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05, 16.00 «Мультипарад» (6+).
 7.30, 15.55, 20.45 «Прыколы 13-й школы» (6+).
 7.35 **Серыял «Флэш»**.
 8.25, 19.50 **Серыял «Папярковы след»** [СЦ] (16+).
 10.00 «Удалыя парады».
 10.05 «Глядзім усёй сям'ёй»: «Гары Потэр і Ордэн Фенікса».
 12.15 М/ф «Рапунцэль. Дарога да мары».
 13.10, 17.50 **Серыял «Няроўны шлюб»** (16+).
 14.30 **Серыял «Старая Адэса»** (16+).
 16.15 **Драма «Суходол»**.
 19.15 «Суперлато».
 20.15 «Пра самае галоўнае» (6+).
 21.10 **Драма «Дуэлянт»** (16+).
 23.00 **Драма «Сіроцкі Бруклін»** (18+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Новая раніца».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
 12.35 «Па сакрэце ўсяму свету».

13.00 «У людзях».
 13.35 «Плюс-мінус».
 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
 14.40 **Серыял «Таямніцы следства»** (12+).
 17.15 «60 хвілін». Ток-шоу.
 18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
 21.05 **Серыял «Таямніца Марыі»** (12+).
 22.40, 23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўевым».

НТБ Беларусь

6.25 «Астрапрагноз».
 6.30 Спорт-мікс.
 6.40 «Гарады Беларусі» (6+).
 7.15 «Здароўе» (12+).
 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
 8.25 **Серыял «Мухтар. Новы след»** (16+).
 9.10 «Справа лекараў» (16+).
 10.25 «Чакай мяне» (12+).
 11.15 **Баявік «Марскія д'яблы. Смерч»** (16+).
 13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
 13.50 **Серыял «Ляснік. Свая зямля»** (16+).
 16.20, 19.40, 22.15, 23.35 Сёння. Галоўнае.
 16.55 «ДНК» (16+).
 17.55, 19.55 **Серыял «Мянтоўскія войны»** (16+).
 21.25 **Серыял «Званар»** (16+).
 22.20 «НЗ.by».
 22.40 **Драма «Банды»** (16+).
 23.50 **Серыял «Агенцтва схаваных камер»** (16+).

3 мой 8 канал

7.00, 15.50, 17.45, 21.05, 1.25 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05, 16.00 «Мультипарад» (6+).
 7.30, 15.55, 20.45 «Прыколы 13-й школы» (6+).
 7.35 **Серыял «Флэш»**.
 8.25, 19.50 **Серыял «Папярковы след»** [СЦ] (16+).
 10.00 «Удалыя парады».
 10.05 «Глядзім усёй сям'ёй»: «Гары Потэр і Ордэн Фенікса».
 12.15 М/ф «Рапунцэль. Дарога да мары».
 13.10, 17.50 **Серыял «Няроўны шлюб»** (16+).
 14.30 **Серыял «Старая Адэса»** (16+).
 16.15 **Драма «Суходол»**.
 19.15 «Суперлато».
 20.15 «Пра самае галоўнае» (6+).
 21.10 **Драма «Дуэлянт»** (16+).
 23.00 **Драма «Сіроцкі Бруклін»** (18+).

ВТВ ВТВ

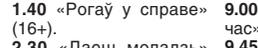
6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
 7.20 «Лаві момант» (16+).
 8.35 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
 9.05 М/ф «Тры каты» (0+).
 9.30 М/ф «Скубі Ду» (6+).
 10.00 «Дзіцячы КВЗ» (6+).
 11.00 «Саранхэ» (16+).
 12.00 «Галерэя прыгажосці» (16+).
 12.45 Прыгоды «Сурфікі-2» (12+).
 14.35 Фантастыка «Усё помніць усё» (12+).

16.35 **Баявік «Паскоранья»** (16+).
 18.15 **Фільм-катастрофа «2012»** (12+).
 21.00 «Поўны блэкаўт» (16+).
 22.00 «Справа была ўвечары» (16+).
 23.00 «Наш рамонт» (16+).
 23.35 «Уральскія пельмені» (16+).
 1.15 «Проста кухня» (16+).
 1.40 «Рогаў у справе» (16+).
 2.30 «Даеш моладзь» (16+).
 4.05 «6 кадраў» (16+).

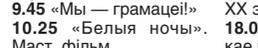
6.00 «Да і пасля...» 2009 год (12+).
 7.15 Маст. фільм «Дом удаўца» (16+).

9.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
 9.45, 11.00, 13.25, 19.55, 21.45, 23.20, 3.45, 5.00 Музыкальная настальгія (12+).
 10.00 «Колба часу» (12+).
 12.00 «Вокол смеху». 1981 год (12+).
 14.15, 20.10 Фільм-канцэрт «Зімовы вечар... у Лужніках!» (12+).
 15.00 «Буў час». 2009 год (16+).
 16.00 Маст. фільм «Падцалунак» (16+).
 17.10 Дак. серыял «Дзеці XX з'езда» (16+).
 18.00 Маст. фільм «Дзікае каханне» (18+).
 22.00 Тэлеспектакль «Звычайныя абставіны» (16+).
 0.00 Фільм-спектакль «Глядзіце, хто прыйшоў!» (16+).

6.30 «Розныя колы», «Кот у ботах», «Царэўна-жабка». М/ф.
 7.45 «Ваш спецыяльны карэспандэнт». Маст. фільм.
 9.15 «Звычайны канцэрт».
 9.45 «Мы — грамадзі!»
 10.25 «Белыя ночы». Маст. фільм.
 12.00, 1.45 Дыялогі пра жыццё. Заапарк Растова-на-Доне [СЦ].
 12.40 «Іншыя Раманавы». «Першая нявеста імперыі» [СЦ].

6.00 М/ф (6+).
 07.55 «Улегцы» (12+).
 8.25 Калекцыя «Беларусьфільма»: «Выкрасці Бельманда». Маст. фільм (12+).

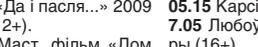
13.10 Фінальны гала-канцэрт музычнага праекта «Junior Music Tour».
 14.30, 0.00 «Мая сястра Элілін». Маст. фільм.
 16.30 Больш, чым каханне. Сяргей і Соф'я Абрамчыцы.
 17.15 «Забывае рамясто». Дак. серыял. «Скамарох».
 17.35 «Рамантыка раманса». Гала-канцэрт.
 19.30 Навіны культуры.
 20.10 «Версія палкоўніка Зорына». Маст. фільм [СЦ].
 21.35 Летні канцэрт у парку палаца Шонбрун. Ёнас Каўфман, Валерыя Гергіевіч і Венскі філарманічны аркестр.
 23.20 «Кінескоп».
 2.25 «Жыў-буў сабака», «Раз каўбой, два каўбой...», «А ў гэтай казцы было так...». М/ф для дарослых.

EUROSPORT 1 EuroSport 1

4.00, 20.35 Аўтагонкі. «24 гадзіны Ле-Мана».
 16.05, 23.05 Веласпорт. «Тур дэ Франс».
 22.30 Ралі. ERC. Агляд (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

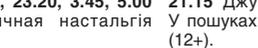
1.00 Жанчыны супраць мужчын (16+).
 3.20 Аперэцыя «Тушонка» (16+).

05.15 Карскінец (16+).
 7.05 Любоў не па памеры (16+).
 9.00 Аднакласніцы (16+).
 10.30 Аднакласніцы: новы паварт (16+).
 11.55 Новая прыгоды Аладзіна (6+).
 13.55 Сямейнае рабаванне (16+).
 15.35 Кабелышчык (16+).
 17.30 Спадарыня пакаёўка (12+).
 19.30 Хатняе відэа (18+).
 21.15 Джунглі клічучы! У пошуках Марсупіламі (12+).
 23.15 Неверагодныя прыгоды Факіра (16+).

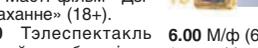
7.20 Любавь-морковь (12+).
 9.15 Любавь-морковь-2 (12+).
 11.00 Любавь-морковь-3 (12+).
 12.45 «Чорная маланка» (6+).
 14.35 Стылягі (16+).

6.00 М/ф (6+).
 07.55 «Улегцы» (12+).
 8.25 Калекцыя «Беларусьфільма»: «Выкрасці Бельманда». Маст. фільм (12+).

7.50 Анёлы і Дэмані (16+).
 10.20 Змярканне 2008 (16+).
 12.25 Прыцемкі. Сага. Маладзіц (12+).
 14.40 Прыцемкі. Сага. Зацьменне (16+).
 16.55 Візантыя (16+).
 19.05 Дракула (16+).
 20.40 Дракула (16+).
 23.00 Саламон (18+).
 0.40 Яшчэ адна з роду Балеін (16+).

7.20 Любавь-морковь (12+).
 9.15 Любавь-морковь-2 (12+).
 11.00 Любавь-морковь-3 (12+).
 12.45 «Чорная маланка» (6+).
 14.35 Стылягі (16+).

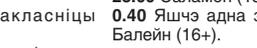
10.25 «Выратуйце, я не ўмею гатаваць!» (12+).
 11.15, 2.05 **Серыял «Ра-бінзон»** (16+).
 4.00 «Мінулы час» (12+).
 4.00 «Нараджаныя ў СССР».
EUROSPORT 1 EuroSport 1
 4.00, 20.35 Аўтагонкі. «24 гадзіны Ле-Мана».
 16.05, 23.05 Веласпорт. «Тур дэ Франс».
 22.30 Ралі. ERC. Агляд (12+).

7.50 Анёлы і Дэмані (16+).
 10.20 Змярканне 2008 (16+).
 12.25 Прыцемкі. Сага. Маладзіц (12+).
 14.40 Прыцемкі. Сага. Зацьменне (16+).
 16.55 Візантыя (16+).
 19.05 Дракула (16+).
 20.40 Дракула (16+).
 23.00 Саламон (18+).
 0.40 Яшчэ адна з роду Балеін (16+).

2.55 Спадарыня Бавары (16+).
 5.00 Гонка стагоддзя (16+).

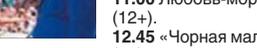
7.20 Любавь-морковь (12+).
 9.15 Любавь-морковь-2 (12+).
 11.00 Любавь-морковь-3 (12+).
 12.45 «Чорная маланка» (6+).
 14.35 Стылягі (16+).

2.55 Спадарыня Бавары (16+).
 5.00 Гонка стагоддзя (16+).

7.20 Любавь-морковь (12+).
 9.15 Любавь-морковь-2 (12+).
 11.00 Любавь-морковь-3 (12+).
 12.45 «Чорная маланка» (6+).
 14.35 Стылягі (16+).

7.20 Любавь-морковь (12+).
 9.15 Любавь-морковь-2 (12+).
 11.00 Любавь-морковь-3 (12+).
 12.45 «Чорная маланка» (6+).
 14.35 Стылягі (16+).

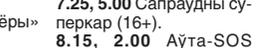

7.20 Любавь-морковь (12+).
 9.15 Любавь-морковь-2 (12+).
 11.00 Любавь-морковь-3 (12+).
 12.45 «Чорная маланка» (6+).
 14.35 Стылягі (16+).

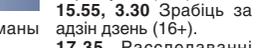
17.05 Брат (16+).
 19.00 Брат-2 (16+).
 21.20 Бык (16+).
 23.15 Бумер (18+).
 1.30 Бумер-2 (16+).
 3.40 Ярдзі (16+).

6.00 Навуковыя глупствы (16+).
 7.00, 5.45 Гульні розуму (16+).
 7.25, 5.00 Сапраўдны суперкар (16+).
 8.15, 2.00 Аўта-SOS (16+).
 9.05 Закінутыя скарбы Егіпта (16+).
 14.10 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
 15.55, 3.30 Зрабіць за адзін дзень (16+).
 17.35 Расследаванні авіякатастроф (16+).
 19.15, 22.40 Інстынкт выжывання (16+).
 21.00, 0.25 Падарожжы з Горданам Рамзі (16+).

7.50 Анёлы і Дэмані (16+).
 10.20 Змярканне 2008 (16+).
 12.25 Прыцемкі. Сага. Маладзіц (12+).
 14.40 Прыцемкі. Сага. Зацьменне (16+).
 16.55 Візантыя (16+).
 19.05 Дракула (16+).
 20.40 Дракула (16+).
 23.00 Саламон (18+).
 0.40 Яшчэ адна з роду Балеін (16+).

7.50 Анёлы і Дэмані (16+).
 10.20 Змярканне 2008 (16+).
 12.25 Прыцемкі. Сага. Маладзіц (12+).
 14.40 Прыцемкі. Сага. Зацьменне (16+).
 16.55 Візантыя (16+).
 19.05 Дракула (16+).
 20.40 Дракула (16+).
 23.00 Саламон (18+).
 0.40 Яшчэ адна з роду Балеін (16+).

1 Беларусь 1

6.25 Меладрама «Колер спе- ладзі вішні» (12+).
8.20 Клуб рэдактараў (16+).
9.00, 12.00, 15.00, 19.00 Наві- ны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.45 Гісторыі збаўлення (12+).
10.40 «Зона Х». Вынікі тыдня (16+).
11.15 Вакол планеты.
12.10 Навіны. Цэнтральны рэ- гіён.
12.35 Меладрама «Закон за- хавання каханьня». 1-я і 2-я се- рыі (16+).
14.30 Маршрут пабудаваны (12+).
15.15 Родныя людзі (6+).
15.30 «1418 дзён. Гісторыя Пе- рамогаі». Дак. фільм. 1-я серыя (12+).
16.10 Адзін дзень (12+).
16.40, 19.10 Меладрама «Во- кны дома твайго». 1—4-я серыі (16+).
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 Галоўны эфір.
22.05 Меладрама «Трэцяе жыццё Дар'і Кірылаўны». 1—4-я серыі (16+).

2 Беларусь 2

6.55 «Не нарадзіся прыго- жай». Серыял (12+).
08.35 М/с «Стыкі» (6+).
9.20, 19.40 Тэлебарометр.
9.25 «Супержонка» (16+).
10.20 «Да пабачэння» (16+).
11.05 «Чалавек-невідзімка» (16+).
12.00 «Свет навыварат. Бразі- лія» (16+).
13.00 Баявік «Дэжавю» (12+).
15.00 «Тата папаў» (16+).
17.15 «Вежа» (12+).
18.00 Меладрама «Такійская нявеста» (16+).
20.15 «Арол і рэшка. Марскі се- зон» (16+).
21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.15 Драма «Мільнер з тру- шчоб» (16+).
23.20 «Муж напратат» (16+).

3 Беларусь 3

7.35 «Святыні Беларусі».
8.00, 13.10, 20.20 Навіны куль- туры.
8.20, 13.30 «Гэты дзень».
8.25 «Тры плюс два». Маст. фільм (12+) [СЦ].

10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Беларуская кухня». Рулет па-кабыльску.
11.00 «Нацыянальны хіт-па- рад».
11.50 «Гаспадар тайгі». Маст. фільм (12+).
13.35 «Дажывем да паня- дзелка». Маст. фільм (12+) [СЦ].
15.20 «Мяжа». Дак. фільм (12+).
16.00 Пётр Ялфімаў. «Неза- быўнае». Лепшае з творчай спадчыны ансамбля «Песня- ры».
17.40 «Вялікая сям'я». Маст. фільм (12+) [СЦ].
19.25 «Кадры жыцця». Анаста- сія Масквіна.
20.40 «Кальханка» (0+).
21.05 «Пётр Лешчанка. Усё, што было...» Маст. фільм (16+).

5 Беларусь 5

7.00 Футбол. Чэмпіянат Анг- ліі. «Манчэстэр Юнайтэд» — «Крыстал Пэлас».
8.50 Хакей. КХЛ. «Дынама- Мінск» — «Лакаматыў».
10.50 Міні-футбол. Чэмпіянат Беларусі. БЧ — «Сталіца».
12.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Слуцк» — БАТЭ.
14.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. «Іслач» — «Дынама-Мінск».
17.00, 21.50 Тэніс. WTA.
18.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Чэлсі» — «Ліверпуль». (У пе- рапынку — Спорт-цэнтр.)
20.25 Піт-стоп.
20.55 Спорт-цэнтр.
21.05 Футбол. Чэмпіянат Бела- русі. Агляд тура.

Н АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ], 18.00 На- шы навіны.
7.10 «Здароўе» (16+).
8.10 «Жыццё іншых» (12+).
9.10 «Нядзельная прапаведзь» [СЦ].
9.25 «Метэзагід».
9.45 Меладрама «Кахаць нельга забыць» (12+).
11.25 «Ці бачылі відза?» (6+)
12.50 «На дачу!» (6+)
14.00 «Таяццяна Тарасова. Лёд, якім я жыў» (12+).
15.00, 16.20 Музычны фестываль «Белья ночы». «25 гадоў «Рускаму радыё» (12+).

18.15 «Тры акорды».
20.00 Контурсы.
21.20 «Клуб Вясельх і Знаходлі- вых». Вышэйшая ліга (16+).
23.10 «Спарткуль» (16+).
23.30 Маст. фільм «Жоўты карлік» (16+).

С СТБ

6.35, 0.00 «Эліксір маладосці» (16+).
8.20 Дак. праект (16+).
9.10 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Скардзіцца дазваляец- ца».
10.30 «Вялікі горад».
11.00, 20.50 Дак. спецпраект (16+).
12.45, 13.40, 16.40 «Анатамі- раванне пакажа». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзі- ны».
19.30 «Тыздзень».
22.30 «Засакрачаныя спісы» (16+).

МІР

5.00 М/ф (0+).
6.55 Маст. фільм «Старыя- разбойнікі» [СЦ] (16+).
8.50 Футбол. Заўсёды све- жыя». Сяргей Бадроў (12+).
9.25 «ФазэндаЛайф» (12+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы ра- док).
10.10, 16.15 Серыял «Цікаўная Варвара-2» [СЦ] (16+).
18.20, 19.30, 1.00 Серыял «Цікаўная Варвара-3» [СЦ] (16+).
18.30, 0.00 Выніковая «Ра- зам».
3.30 Маст. фільм «Сланы мае сябры» (12+).

БЕЛАРУСЬ МТР РТР- Беларусь

7.00 Маст. фільм «Танец для дваіх» (12+).
10.15 «Вуснамі немаўляці» (12+).
11.00 Весткі.
11.30 Маст. фільм «Бацькоў- скі інстынкт» (12+).
14.50 Маст. фільм «Шэрань» (12+).
16.35 Маст. фільм «Сярэбра- ны водбліск шчасця» (12+).
20.00 Весткі тыдня.
21.30 Маст. фільм «Там, дзе ёсць шчасце для мяне» (12+).
23.00 «У людзях».

23.30 Масква. Крэмль. Пуцін.
0.10 «Нядзельны вечар з Ула- дзімірам Салаўёвым».

НТБ-Беларусь

6.10 «Астрапрагноз».
6.15 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).
6.45 «50 рэцэптаў першага» (12+).
7.20 «Хто ў доме гаспадар?» (12+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 Іх норавы (0+).
8.35 «24 пытанні» (12+).
9.05 Беларусы (6+).
9.30 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
10.20 «Першая перадача» (16+).
10.50 «Люд тэхнікі» (12+).
11.35 «Дачны адказ» (0+).
12.30 «НашСпажыўНагляд» (16+).
13.25 «Паедзем, паязім!» (0+)
14.05 Гісторыі выратавання (12+).
14.35 Баявік «Зваротны ад- лёт» (16+).
16.20 «НЗ. Расследаванне» (16+).
16.45 «Следства вялі...» (16+)
18.10 «Новыя рускія сенсацыі» (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.05 «Зоркі сышліся» (16+).
21.20 Ты не паверыш! (16+)
22.15 «Заснавана на рэальных падзеях» (16+).

8 канал

7.00, 13.30, 16.50, 21.10 «На- двор'е» + «Эрана».
7.05 «Мультипарад». «Іван Цар- віч і Шэры Воўк».
8.30 «Прыколы 13-й школы» (6+).
8.35 «Рыхтуй як шэф» (12+).
9.00 Драма «Сямейная сага» (16+).
13.35 «Глядзім усёй сям'ёй». М/ф.
15.00 Камедыя «Дзіўнае па- дарожжа доктара Дулітла» (12+).
16.55 «Дэтэктыў на экране».
18.25 Серыял «Касл» (12+).
19.10, 1.30 «Надвор'е».
19.15 Камедыя «Іван Васілье- віч мяняе прафесію» (12+).
20.50 «Вечарніца».
21.15 Вестэрн «Касцяны тама- гаўк» (18+).
23.30 Трылер «Каўбоі супраць прышэльцаў» (12+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «Галерэя прыгажос- ці» (16+).
9.20 Баявік «Перавоз- чык-3» (16+).
11.10 «Поўны блэкаўт» (16+).
12.10 «Даеш моладзь» (16+).
13.00 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
13.50 «Наш рамонт» (16+).
14.25, 2.55 Серыял «Ма- ладзёжка» (16+).
16.15 Баявік «Міраж» (16+).
17.45, 0.00 «Уральскія пельмені» (16+).
19.05 Серыял «#Сеня- Федзя» (16+).
21.30 Серыял «Кухня. Вайна за гатэль» (16+).
22.30 Серыял «Поіхала- гіні» (16+).
0.55 Серыял «Дзяўчынкі не здаюцца» (16+).
1.45 Серыял «Татавы дочки» (12+).
4.30 «Адна за ўсіх» (16+).
5.10 «6 крадраў» (16+).

КУЛЬТУРА

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Наві- ны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква транспартная.
7.05 «Іншыя Раманавы». «Свечка гарэла» [СЦ].
7.30 Навіны культуры.
7.35, 18.40, 23.50 «За- гадкі Старажытнага Егіпта». Дак. фільм. 1-я серыя [СЦ].
8.20 Легенды сусветна- га кіно. Марчэла Маст- раяні.
8.50 «Чорт з партфе- лем». Маст. фільм [СЦ].
10.15 «Назіральны».
11.10, 0.35 XX стагоддзе. «Жылі-былі. Распавядае Віктар Шклоўскі».
12.15, 22.10 «Легенда пра Тылія». Маст. фільм.
13.35 Лінія жыцця. Ігар Кірылаў.
14.30 «Справа N. Спра- ва палкоўніка Пестэля». Дак. серыял [СЦ].
15.05 Навіны. Падрэзак на. АРТ.

15.20 «Якія размаўляюць з блухамі». Дак. фільм [СЦ].
16.25 Прыгожая планета.
16.40 «Апошні рэйс «Аль- батроса». Маст. фільм. 1-я серыя.
17.50, 1.30 Гістарычныя канцэртны. Дырыжоры. Клаўдыё Абада і Бер- лінска філарманічны ар- кестр.
19.45 Галоўная роля.
20.05 Да 275-годдзя дня нараджэння палкаводца. «Хаджэнка Кутузава за мора». Дак. серыял. 1-я серыя [СЦ].
20.30 «Доброй ночы, малыя»
20.45 Да 100-годдзя Дзяржаўнага акадэміч- нага тэатра імя Яўгена Вахтангава. «Па следях Вахтангава». Дак. фільм [СЦ].
21.30 «Саці. Нясумная класіка...»
2.15 «Адчувальны дар. Уладзімір Баравікоўскі». Дак. фільм.

EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.00 Тэніс. US Open (6+).
3.00, 10.30, 13.30, 21.15 Веласпорт. «Тур дэ Франс» (12+).
4.00, 12.30, 18.30, 22.30 Тэніс. US Open (6+).
8.30 Аўтагонкі. WTCR (12+).
20.00 Тэніс. US Open. Агляд (6+).

КІНАКОМЕДИЯ

0.40 Белае віно з Бабу- дою (16+).
2.35 Турэцкая для пачат- коўцаў (16+).
4.20 Канікулы мары (12+).
6.00 Калі б я была муж- чынам (16+).
10.05 Таткі без шкодных звычак (16+).
12.05 Карсіканец (16+).
13.55 Неадэкватныя лю- дзі (16+).
15.55 Любоў не па памер- ы (16+).
17.45 Сямейнае раба- ванне (16+).
19.30 Дрэны Санта (16+).
21.10 Дрэны Санта-2 (16+).
22.50 Целахоўнік кілера (18+).

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 Маст. фільм «Сямё- ра смельх» (12+).
7.25, 8.45, 13.35, 15.45, 17.20, 18.55, 20.35, 21.45, 23.00, 1.10, 2.25, 3.45, 5.00 Музычная насталь- гія (12+).
7.50 Тэлеспектакль «Альманах сатыры і гу- мару» (12+).
9.00 «Быў час». 2009 год (16+).
10.00 Фільм-канцэрт «Мі- хаіл Жванецкі. Сам-на- сам з сабой...» (16+).
11.00 Дак. серыял «Дзеці ХХ з'езда» (16+).
12.00 Фільм-канцэрт «У нашым доме» (12+).
13.55 «Кінапанарама». 1981 год (12+).
16.00 Маст. фільм «Па- трэбныя людзі» (16+).
18.00 The Best of «Сева- логія» з Севам Наўга- родцавым (18+).
19.30 Маст. фільм «Сён- ня і заўтра». 1-я серыя (16+).
21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
22.00 «Народжаны ў СССР» (12+).

0.00 «Да і пасля...» Год 1959-ы (12+).
1.20 Тэлеспектакль «Мі- ця» (16+).
2.50 М/ф «Трам! Добры дзень!» (0+).
4.00 «Колба часу» (12+).

TV 1000 ТВ1000

7.00 Рэальнае каханне (16+).
9.30 З любоўю, Розі (16+).
11.20 Еш, маліся, кахай (16+).
13.50 Прыгоды Падынг- тана (6+).
15.30 Прыгоды Падынг- тана-2 (6+).
17.20, 5.00 Шрэк (6+).
19.00 Шрэк-2 (6+).
20.35 1 + 1 (16+).
22.35 Жарты ў бок-2: мі- сія ў Мамаі (16+).
0.35 Кін (18+).
2.35 Блізкія кантакты трэцяй ступені (6+).

ТВ1000 Руськае кіно

6.15 Гумарыст (16+).
8.15 Аднакласніцы (16+).
9.45 Аднакласніцы: новы паварт (16+).
11.00 Стылягі (16+).
13.25, 19.00 Метад Фрэй- да (16+).
15.30 Глухяр у кіно (16+).
17.05 Карп адмарожаны (12+).
21.00 СуперБабровы (12+).
22.40 СуперБабровы. На- родныя мсціўцы (12+).
0.15 Дзікая Ліга (12+).
2.10 Я буду побач (16+).
4.00 Дамавік (6+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя «Бела- русьфільма» (12+).
8.20 М/ф (6+).
10.15 «M&S» (12+).
10.45 «Перыскоп» (16+).
11.05, 4.30 Дак. серыял «Суд ідзе» (16+).
12.05, 18.55, 3.35 «Сля- пая» (16+).
13.10, 0.20 «Акцёрскія драмы» (12+).
14.05 «Дзве гісторыі пра каханне». Меладрама (16+).
16.00 «Чалавек-невідзім- ка» (16+).

17.00 «Анакалініс» (12+).
18.05 «Развітанне» (16+).
20.00 «Відавочцы» (16+).
20.35, 2.45 «Звышнату- ральны адбор» (16+).
21.40 Серыял «Косці» (18+).
23.25 Серыял «Візіцеры» (16+).
1.05 «Вар'яцкае вясел- ле». Маст. фільм (16+).

Discovery Discovery

8.00 Голья, напалоханы і самотныя (16+).
8.45 Бітвы за кантэйне- ры (12+).
9.35, 22.18 Махінатары (12+).
10.25, 17.12, 4.56 Як гэта ўладкавана? (12+)
11.15, 20.36, 5.42 Іржа- вая імперыя (12+).
12.06, 19.45 Браты Ды- зель (16+).
12.57, 0.51, 6.28 Голья і напалоханыя (16+).
14.39 Дальнабошчык у Інданезіі (12+).
15.30 Легенды дзікай прыроды (12+).
16.21 Махінатары: ма- шына мары (12+).
18.03 Каралі грузавікоў (12+).
18.54 Веру-не-веру (12+).
23.9 Бтва за нерухо- масць (12+).
0.00 Круты цюнінг (12+).
1.42 Музейныя загадкі (12+).
2.33 Аўтабан А2 (16+).
3.24 Вялікі свет гульніў (12+).
4.10 Геній аўтадызайну (12+).
7.14 Аляска: сям'я з лесу (16+).

9.00 Мегазлом (16+).
9.55 Разумныя гара- ды свету: Сан-Дыега (16+).
10.45 Сведкі катастроф (16+).
12.25, 16.45 Падарож- жы з Горданам Рамзі-2 (16+).
14.10, 18.25 Аўта-SOS (16+).
15.00, 19.15, 1.55 Рас- следаванні авіяката- строф (16+).
21.00, 2.40 Найвялікшыя скарбы старажытнага свету (16+).
22.40 Закнутыя гарады (16+).
0.20 Другая сусветная вайна: падводнае пекла (16+).
4.20 Навуковыя глупствы (16+).
5.05 Гульні розуму (16+).

[СЦ] — фільм трансляецца са скрытымі субцітрамі.

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 «Зона Х». Крымінальная хроніка (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.10 Тэлебарометр.
9.05, 20.05 «Зразумець. Дараваць». Дакудрама (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35 «Беларуская кухня».
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Хакей. КХЛ. «Барыс» — ЦСКА.
9.05 На грані фолу. Футбольны агляд.

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ], 20.30, 0.55 Нашы навіны.

С СТВ

6.00, 6.40, 7.45 «Раніца СТВ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».

МІР

5.00, 10.10 Серыял «Цікаўная Варвара» [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).

РТР—Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вестыкі.

НТБ—Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.30 Спорт-мікс.
6.40 «Грады Беларусі» (6+).

8 канал

7.00, 15.45, 17.55, 21.10, 0.20 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 15.50 «Мультипарод» (6+).

ВТВ ВТБ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).

Культура

6.30 «Біблейскі сюжэт».
7.05 «Два клёны». «Фанцік. Першабытная казка». «Спаняння». М/ф.

ЕuroSport 1

0.00, 10.35, 14.30 Аўтагонкі. «Тур дэ Франс» (12+).

Настальгія

6.00 Фільм-спектакль «Глядзіце, хто прыйшоў!» (16+).

Кінакаедыя

1.10 Да чорта на рогі (16+).

ТБ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).

National Geographic

6.00 Навуковыя глупствы (16+).

TV 1000 ТБ1000

7.30 Жарты ў бок-2: місія ў Маямі (16+).

ТБ1000 Русская кіно

7.05 Ярды (16+).

Discovery

8.00 Махінатары (12+).

Discovery

8.45 Як гэта ўладкавана: аўтамабілі мары (12+).

1 Беларусь 1

6.10 Існасць [СЦ].
6.40, 19.10, 21.40 Меладрама «Колер спелай вішні». 1-я і 2-я серыі (12+).

2 Беларусь 2

7.00 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
8.40 М/с «Стыч!» (6+).

3 Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 15.00, 20.20 Навіны культуры.

14.30 «Навукаманія» (6+).
15.15 «Гэты дзень».
15.20 «Сем старых і адна дзюльчына». Маст. фільм (12+)

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Свет англійскай прэм'ерлігі. Відэазапіс.

Н АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ], 18.00, 20.00 Навіны навіны.
7.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).

20.45 «Метаэгід».
22.25 Меладрама «Кахаць нельга забыць» (12+).

С СТБ

6.15, 1.35 «Эліксір маладосці» (16+).
8.00 «Анфас».
8.20 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР МІР

5.00 Маст. фільм «Сланы мае сябры» [СЦ] (12+).
5.10 Маст. фільм «Сямёра смельчых» [СЦ] (12+).

РТР— Беларусь

7.00 «Таямніцы Беларусі».
8.00 Маст. фільм «Зорка чароўнага шчасця» (12+).

19.45 «Плюс-мінус».
20.00 Весткі ў суботу.
20.50 «Прывітанне, Андрэй!» (12+).

НТБ—Беларусь

6.15 «Астрапрагноз».
6.20 Сёння. Галоўнае.
6.25 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).

8 канал

7.00, 14.20, 21.15 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05 М/ф «Аліса ў краіне чудаў».

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).

КУЛЬТУРА КУЛЬТУРА

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...». Масква вясковая.

17.50, 1.40 Гістарычныя канцэрты. Дырыжоры. Герберт фон Караян, Алексіс Вайсенберг і Сімфанічны аркестр філармонікі Заходняга Берліна.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 Фільм-канцэрт «У нашым доме» (12+).
7.35, 9.45, 11.20, 12.55, 14.35, 15.45, 17.00, 18.45, 20.35, 21.45, 23.00, 1.25, 2.45 Музычная настальгія (12+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.00 М/ф (6+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.45, 4.00, 12.30, 21.00 Веласпорт. «Тур дэ Франс» (12+).

2.30 Веласпорт. Чэмпіянат свету — 2017 (12+).
9.45 Тэніс. US Open (6+).

КІНАКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.05 Басаноў па горадзе (18+).
2.45 Суперстар (16+).
4.20 Пляйбой пад прыкрыццём (18+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.00 М/ф (6+).

22.40 Серыял «Візіцёры» (16+).

TV 1000 ТВ1000

6.55 Шрэк-2 (6+).
8.50 Прынцэса-нявеста (6+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.10 Карп адмарожаны (12+).
8.05 СуперБабровы (12+).

НATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.00, 11.30, 15.50, 20.05, 21.50 Фабрыка ежы (6+).

7.15, 13.15, 17.35 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).

Discovery Discovery

8.00, 3.24 Вялікі свет гульніаў (12+).
8.45 Бітвы за кантэйнеры (12+).

Discovery Discovery

8.00, 3.24 Вялікі свет гульніаў (12+).
8.45 Бітвы за кантэйнеры (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 «Зона Х». Крымінальная хроніка (16+).

13.55 «Здорава здаровым быць!» (6+) [СЦ]
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларускае часінка.
18.15, 23.50 «Зона Х». Крымінальныя навіны (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.15 Тэлебарометр.
9.05, 20.10 Серыял «Спячая» (16+).
10.00, 22.15 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранаркан».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Рыбныя клёцкі.

8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.55 «Начныя ластаўкі». Заключная серыя (12+).

12.55 «Двое на востраве слёз». Маст. фільм (16+) [СЦ].
14.30, 21.05 «Доўгая дарога ў дзюнах». Серыял (12+) [СЦ].

16.30, 22.40 «Дастаеўскі». Серыял (16+).
17.30 «Жывая культура». Традыцыйнае мастацтва малювання дывану Віцебскага Паазер'я (вёска Шаркаўшчынскага раёна Віцебскай вобласці).

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Хакей на траве. Суперкубак Беларусі. «Мінск» — «Рытм».
8.55 Спорт-кадр.
9.25 Вось гэта спорт!

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ].
20.30, 0.55 Нашы навіны.

РТР-Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае». Тшо-шоу (12+).

17.20, 18.20 «На самай спраўе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Аб'ектыНа» (16+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45 «Раніца СТБ». 6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ].
10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).

12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20, 0.45 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).

14.40, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.25 Дак. праект (16+).
15.55, 16.50 «Анатаміраванне пакажа». Серыял (16+).

МІР

5.00 Серыял «Гульня. Рэванш» (16+).
7.30, 10.10, 18.15, 19.25 Серыял «Знахар-2» [СЦ] (16+).

8 канал

7.00, 15.45, 21.10, 0.25 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.00 «Мультипарад» (6+).
7.30, 15.50, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).

БЕЛАРУСЬ РТР-Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае». Тшо-шоу (12+).

13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Таямніцы следства» (12+).
17.15 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).

НТБ-Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.30 Спорт-мікс.
6.40 «Гарады Беларусі» (6+).

7.10, 16.20, 19.40, 22.15, 23.35 Сёння. Галоўнае.
7.20 «Здароўе» (12+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.

8.25 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
9.10 «Справа лекараў» (16+).
10.25, 22.40 Драма «Банды» (16+).

11.20 Баявік «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
12.55, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
13.50 Серыял «Ляшнік. Свая зямля» (16+).

16.55 «ДНК» (16+).
17.55, 19.55 Серыял «Мянтэйскія войны» (16+).
21.25 Серыял «Званар» (16+).

22.20 «НЗ.by».
23.50 Серыял «Агенцтва схаваных камер» (16+).

7.00, 15.45, 21.10, 0.25 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.00 «Мультипарад» (6+).
7.30, 15.50, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).

7.35 Серыял «Флэш».
8.20 Серыял «Папяровы дом» (16+).

10.00 «Рытхуй як шэф» (12+).
10.20 М/ф (6+).
10.40 Драма «Грэх».
12.50, 18.00 Серыял «Няроўны шляб» (16+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35, 16.15 Серыял «Вароніны» (12+).

НОВАЛІГІЯ Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» (12+).
7.00, 1.30 Маст. фільм «Сёння і заўтра» (16+).

8.00 «Не любя — не слухай...» (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).

9.45, 11.00, 12.45, 14.35, 15.45, 17.00, 21.45, 23.00, 0.45, 2.35, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).

10.00, 16.00, 4.00 «Нараджаныя ў СССР».
12.00 Фільм-спектакль «Глядзіце, хто прышоў!» (16+).

14.35 Канцэрт «Спявае ВІА «Синяя птуца» (12+).

18.00 «Да і пасля...» Год 1959 (12+).
19.15 Маст. фільм «Дом удаўца» (16+).

22.00 «Колба часу» (12+).
0.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «Мара па-савецку» (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.00 Pani. ERC (12+).
1.30, 4.00, 13.15, 21.00 Веласпорт. «Тур дэ Франс» (12+).

17.50, 1.35 Гістарычныя канцэрты. Дырыжоры. Карла Марыя Джуліні і Новы філарманічны аркестр.
18.45 «Царская ложа».
19.45 «Смеханастальгія».

20.15 Шукальнікі. «Таямніца «Дома са сланамі» [СЦ].
21.05 «Усім — дзякуй!» Маст. фільм [СЦ].
22.40 «2 Вернік 2».
23.50 «Сыноч». Маст. фільм.

2.30 «Вялікі падземны бал». «Крылы, ногі і хвасты». М/ф для дарослых.
13.45 Карсіканец (16+).

15.35 Кабельшчык (16+).
17.30 Новыя прыгоды Аладзіна (6+).

19.30 Джунглі клічучы! У пошуках Марсупіламі (12+).

21.25 Аперацыя «Тушонка» (16+).

23.25 Сямейнае рабаванне (16+).

7.15 Пацалунак скрозь сцяну (16+).

8.45 Гумарыст (16+).

10.30 Ярды (16+).

12.05 Бармен (16+).

13.45, 19.00 Метад Фрэйда (16+).

15.40 Карл адмарожаны (12+).

17.30 Элефант (12+).

11.00, 20.00, 23.30 Аўтагонкі. «24 гадзіны Лемана».
1.20 «90-я» (16+).

TV 1000 ТБ1000

7.30 Змярканне (16+).

9.55 Прычэмкі. Сага. Маладзік (12+).

12.10 Прычэмкі. Сага. Зацьменне (16+).

14.20 Джэйн Эйр (12+).

16.30 Рэальнае каханне (16+).

19.00 Іспанская-англійская (16+).

21.25 Улюбёнцы Амерыкі (16+).

23.10 Талі (18+).

0.50 1 + 1 (16+).

2.45 Гонка стагоддзя (16+).

4.25 Шрэк (6+).

5.55 Шрэк-2 (6+).

9.00 Мегазлом (16+).

9.55, 23.40 Зрабіць за адзін дзень (16+).

10.45 Сведкі катастроф (12+).

12.30, 16.45 Ліхтургі за мяжой (16+).

14.10, 18.25 Аўта-SOS (16+).

15.00, 19.15, 2.05 Расследаванні авіякатастроф (16+).

21.00 Гісторыі збаўлення (16+).

0.30 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха (16+).

2.50 Асушыць акіяна (16+).

3.35 Другая сусветная вайна: асушэнне акіяна (16+).

4.20 Спраўдныя геніі са Стывенам Хокінгам (16+).

5.10 Гульні розуму (16+).

8.00 Вялікі свет гульняў (12+).

8.45 Бітвы за кантэйнеры (16+).

9.35, 22.18 Махінатары (12+).

10.25, 17.12, 21.27, 4.56 Які гэта ўладкавана? (12+).

11.15, 5.42 Паляўнічыя на старызну (12+).

12.06, 19.45, 4.10 Браты Дзіэль (12+).

12.57 Скрыўленне часу (16+).

13.48, 7.14 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).

14.39 Аляска: сям'я з лесу (16+).

15.30 Вартавыя падземкі (16+).

16.21 Вялікі махінатар (12+).

18.03 Дальнабойшчыкі (12+).

18.54 Веру-не-веру (12+).

20.36 Іржавая імперыя (12+).

23.09 Бітва за нерухомаць (12+).

0.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
9.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10 «Зона Х». Крымінальная хроніка (16+).

10.00, 19.40 «Апошні дзень». Аляксандр Фадзееў (12+).
10.40 «Майстры і куміры». Міхаіл Казінец.
11.30 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)

14.15 «Сэрцы чатырох». Маст. фільм (12+) [СЦ].
15.45 Гасці «Славянскага базару — 2019».
16.40, 23.05 «Дастаеўскі». Серыял. Заключная серыя (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.15 Тэлебарометр.
9.05, 20.10 Серыял «Спяная» (16+).

5 Беларусь 5

7.00 Футбол. Ліга Еўропы.
8.50 Авертайм.
9.20, 12.00, 20.55 Тэніс. WTA.
11.00 Свет англійскай прэміер-лігі. Відэачасопіс.

АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ].
11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ].

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35 «Беларуская кухня». Бульбяны суп з салёнай рыбай.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.

16.20, 18.20 «Мужчынскае / Жаночае» (16+).
18.50 «Поле цудаў» (16+).
20.00 Час.
21.10 Маст. фільм «Пад прычэпам каханьня» (16+).

СТБ

6.00, 6.40, 7.45 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ].
10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».

12.20 «Вадзіц паруску» (16+).
12.40, 21.15, 0.45 «Самыя шаквальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).

МІР

5.00 Серыял «Гульня. Рэванш» (16+).
6.20, 10.20, 17.00 Серыял «Знахар-2» [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).

8 канал

7.00, 15.50, 16.05, 21.10, 1.30 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.10 «Мультипарад» (6+).
7.30, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).

РТР—Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.

11.30 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Таямніцы следства» (12+).

НТБ—Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.30 Спорт-мікс.
6.40 «Гарады Беларусі» (6+).
7.10, 16.20, 19.40, 22.10, 23.30 Сёння. Галоўнае.
7.20 «Здароўе» (12+).

мой

7.00, 15.50, 16.05, 21.10, 1.30 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.10 «Мультипарад» (6+).
7.30, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).

ВТВ ВТБ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35, 16.15 Серыял «Вароніны» (12+).
10.00, 21.30 Серыял «Кухня. Вайна за гатэль» (16+).

КУЛЬТУРА

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Асабнякі маскоўскага купецтва.
7.05 «Правілы жыцця».

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00 Аўтагонкі. Суперкубак Porsche. Агляд сезона (12+).
0.30, 4.00, 12.00, 21.05 Веласпорт. «Тур дэ Франс» (12+).

16.30 Колер часу. Рэан Магрыт.
17.50, 1.40 Гістарычныя канцэрты. Дырыжоры. Даніэль Барэнбойм і Аркестр дэ Пары.
19.45 Галоўная роля.
20.05 275 гадоў з дня нараджэння палкаводца «Хаджэне Кутузава за мора». Дак. серыял

Настальгія

6.00 The Best of «СевАволя» з Севам Наўгродцавым (18+).
6.55, 8.35, 9.45, 11.00, 12.45, 14.35, 15.45, 17.00, 21.45, 23.00, 1.35, 3.45, 5.20 Музычная настальгія (12+).

ТВ3 ТБЗ

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.00 М/ф (6+).
9.20, 15.40, 4.30 Дак. серыял «Суд ідзе» (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00 Аўтагонкі. Суперкубак Porsche. Агляд сезона (12+).
0.30, 4.00, 12.00, 21.05 Веласпорт. «Тур дэ Франс» (12+).

9.35 Тэніс. US Open (6+).
19.40, 23.35 Аўтагонкі. «24 гадзіны Ле-Мана» — 2018 (12+).

Кінакамедыя

1.00 Калі б я была мужчынам (18+).
2.55 Целахоўнік кілера (18+).

TV 1000 ТБ1000

7.45 Капітан Філіпс (16+).
10.15 Санктам (16+).
12.10 Шпіён, які мяне кінуў (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

7.20 Бармен (16+).
9.00 Гараскоп на ўдачу (12+).
10.45 Аднакласніцы (16+).

ТВ3 ТБЗ

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.00 М/ф (6+).
9.20, 15.40, 4.30 Дак. серыял «Суд ідзе» (16+).

National Geographic

6.00, 11.30, 15.50, 20.05 Фабрыка ежы (16+).
6.30, 5.40 Навуковыя глупствы (16+).

7.15, 13.15 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).
8.10 Золата Юкана (16+).
9.00 Мегазлом (16+).

Discovery Discovery

8.00, 3.24 Вялікі свет гуляў (12+).
8.45 Бівты за кантэйнеры (16+).

Discovery Discovery

8.00, 3.24 Вялікі свет гуляў (12+).
8.45 Бівты за кантэйнеры (16+).

Discovery Discovery

11.15, 20.36, 5.42 Іржавая імперыя (12+).
12.06, 4.10 Браты Дызел (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 «Зона Х». Крымінальная хроніка (16+).
9.10, 22.15 Серыял «След» (16+).
10.40, 12.10, 18.35, 19.20 Меладрама «Іншыя» (16+).
13.05, 14.45, 15.25 Меладрама «Спытайце ў восені» (16+).
13.55 «Здарава здаровым быццём» (6+) [СЦ].
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
18.15, 0.20 «Зона Х». Крымінальна-навіны (16+).
21.00 Панарама.
21.45 Адзін дзень (12+).
0.05 Сфера інтарэсаў.
0.45 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.15 Тэлебарометр.
9.05, 20.10 Серыял «Сляпяя» (16+).
10.00, 22.55 «Экстрасэнсы-дэ-тэктывы» (16+).
10.55, 18.20 Серыял «Алмазы Цырцаі». 1-я і 2-я серыі (16+).
12.40, 0.00 Серыял «Анатомія страстці» (16+).
13.30 «Багіна шопінгу. Бліскавае вяртанне» (16+).
14.20 «Муж напратат» (16+).
15.15 Элементарны (6+).
15.40 Нічога сабе нюз (12+).
15.45 «Пін код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 «Не нарадзіць прыгожай». Серыял (12+).
17.20 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.15 «Вяселле ўспляю» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Свіное калена па-аўцкоўску.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30 «Хуткасць». Маст. фільм (12+) [СЦ].
10.05, 19.40 «Апошні дзень». Сяргей Абразцоў (12+).

10.40 «Майстры і куміры». Дзмітрый Даўгалёў.
11.30 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)
12.55 «Пяцэра з неба». Маст. фільм (12+).
14.30, 21.05 «Доўгая дарога ў дзюнах». Серыял. Заключная серыя (12+) [СЦ].
15.40 Канцэрт Беларускага дзяржаўнага ансамбля «Песняры».
16.45, 22.40 «Дастаеўскі». Серыял (16+).

17.45 «Жывая культура». Традыцыя вырзвання з паперы (выцінанка-выбіванка). (Наваградскі раён, Гродзенская вобласць.)
18.10 «Двое на востраве слёз». Маст. фільм (16+) [СЦ].
20.40 «Калыханка» (0+).
22.15 «Запіскі на палях». Максім Танк: крутыя віражы [СЦ].

5 Беларусь 5

7.00 Між іншым.
7.15, 12.00, 20.00 Тэніс. WTA. Рым.
10.15 Хакей на траве. Суперкубак Беларусі. «Мінск» — «Будаўнік».
17.50 Футбол. Чэмпіятат Англіі. 19.20 Авертайм.
19.50 Спорт-цэнтр.

4 АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ].
20.30, 1.25 Нашы навіны.
9.15 «Аб'ектыўна» (16+).
10.15 «Жыць здарава!» (16+)
11.15 Серыял «Сінія ночы» (12+).
12.10 «Модны прыгавор» (6+).
13.15, 23.35 Серыял «Двайное жыццё» (16+).
15.10 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20 «Мужчынскае / Жаночае» (16+).
17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.50 «Няхай гавораць» (16+).

20.00 Час.
21.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
21.40 Серыял «Айчым» (16+).

6 СТБ

6.00, 6.40, 7.45 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ].
10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі Чалавецтва» (16+).
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.40, 0.45 «Самыя шкавальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
14.40, 20.50 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.30 Дак. праект (16+).
15.55, 16.50 «Анатміраванне пажажа». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».
20.30 «Спеццалыны рэпартаж СТБ».

7 МІР

5.00 Маст. фільм «Таямнічы востраў» (12+).
5.20, 4.10 Серыял «Гульня. Рэванш» (16+).
7.40, 10.10, 18.15, 19.25 Серыял «Знахар-2» [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+)
14.10, 17.15 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 16.15 «Справы судовыя. Новая гісторыя» (16+).
22.40, 3.05 «Гульня ў кіно» (12+).
23.25, 0.15 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
0.50 Серыял «Мухтар. Новы след» [СЦ] (6+).
3.40 «Наша кіно. Гісторыя вялікай любові». Госця з будучыні (12+).

8 РТР-Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).

13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Таямніцы следства» (12+).
17.15 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
21.05 Серыял «Таямніца Марый» (12+).
22.40, 23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

9 НТБ-Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.30 Спорт-мікс.
6.40 «Гарады Беларусі» (6+).
7.10, 16.20, 19.40, 22.15, 23.35 Сёння. Галоўнае.
7.20 «Здароўе» (12+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.25 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
9.10 «Справа лекараў» (16+).
10.25, 22.40 Драма «Банды» (16+).
11.20 Баявік «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
13.50 Серыял «Ляснік. Свая зямля» (16+).
16.55 «ДНК» (16+).
17.55, 19.55 Серыял «Мянтэйская войны» (16+).
21.25 Серыял «Званар» (16+).
22.20 «НЗ.by».
23.50 Серыял «Агенцтва схаваных камер» (16+).

10 8 канал

7.00, 15.35, 21.10, 1.10 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 15.45 «Мультипарад» (6+).
7.30, 15.40, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
7.35 Серыял «Флэш».
8.30, 19.15 Серыял «Адночы ў Растове» (16+).
10.00 Дак. фільм.
10.40 Драма «Рокетмен» (18+).
12.40, 17.55 Серыял «Няроўны шлюб» (16+).
13.45 Серыял «Паляўнічы на брыльянты» (16+).
15.45 «Мультипарад» (6+).
16.15 Драма «Жылі-былі».
17.40 «Фэшн is my прафэшн» (12+).
19.10 «Надвор'е».
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.15 Дэтэктывы «Гонка на выгванне» (16+).
0.15 Серыял «Страшныя казкі» (16+).

11 ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35, 16.15 Серыял «Вароніны» (12+).
10.00, 21.30 Серыял «Кухня. Вайна за гатэль» (16+).
11.00, 22.30 Серыял «Псіхалагіні» (16+).
12.25 «Даеш маладзёж» (16+).
13.25, 0.55 Серыял «Дзвучынікі не здаюцца» (16+).
14.25, 2.55 Серыял «Маладзёжка» (16+).
17.40 «Уральскія пельмені». Азбука Уральскіх пельменюў-Б (16+).
19.05 Серыял «Філатаў» (16+).
20.30 Серыял «#СеняФедзя» (16+).
0.00 «Уральскія пельмені». Любімае (16+).
1.45 Серыял «Татавы дочки» (12+).
4.30 «Адна за ўсіх» (16+).
5.10 «6 кадраў» (16+).

12 КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква заалагічная.
7.05 «Правілы жыцця».
7.35, 18.40, 23.50 «Загадкі Старажытнага Егіпта». Дак. фільм [СЦ].
8.20 Легенды сусветнага кіно. Тамара Сёміна.
8.50, 16.40 «Апошні рэйс «Альбатроса». Маст. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 0.35 XX стагоддзе. «Музычны рынг. Гурт «Брава» і Ала Пугачова».
12.20, 22.10 «Легенда пра Тыяла». Маст. фільм.
13.40 «Па слядах Вахтангава». Дак. фільм [СЦ].
14.20 Абзеленыя славы. «Касмічны ліс. Уладзімір Чаламей». Дак. фільм.
15.05 Навіны. Падрабязна. Тэатр.

13 EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.30, 4.00, 12.00 Веласпорт. «Тур дэ Франс» (12+).
2.30, 8.30, 18.45 Веласпорт. «Тур Люксембурга» (12+).
3.30 Веласпорт. Чэмпіятат свету (12+).

15.20 Маё каханне — Paris! [СЦ].
15.50 «2 Вернік 2».
17.50, 1.45 Гістарычныя канцэрты. Дырыжоры. Серджыя Чалібідаке і Нацыянальны аркестр радыё і тэлебачання Францыі.
19.45 Галоўная роля.
20.05 Да 275-годдзя з дня нараджэння палкаводца. «Хаджэне Кутузава за мора». Дак. серыял [СЦ].
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Кіно пра кіно. «Ай-баліт-66». Нармальныя героі заўсёды ідуць у аблох». Дак. фільм [СЦ].
21.30 «Энігма».
2.30 «Агуст Манферан». Дак. фільм.

14 НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандра Палітоўскім: «Мара па-савецку» (16+).
6.45, 8.35, 9.45, 11.00, 12.45, 14.35, 15.45, 17.00, 21.45, 23.00, 0.55, 2.35, 3.45, 5.00 Музыкальная настальгія (12+).
7.30, 13.00, 1.30 Маст. фільм «Сёння і заўтра» (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаны ў СССР» з Уладзімірам Глазуновым.
12.00 «Спяем, сябры!» (12+).
14.00 «Не любя — не слухай...» (12+).
18.00 Фільм-спектакль «Глядзіце, хто прыйшоў!» (16+).
20.35 Канцэрт «Спявае ВІА «Сіняя птуца» (12+).
0.00 The Best of «СевАполія» з Севам Наўгародцавым (18+).

15 ТБ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.00 М/ф (6+).
8.45, 23.25 «Улегцы» (12+).
9.15, 15.30, 4.30 Дак. серыял «Суд ідзе». (16+).
10.10, 17.30 «Старац» (16+).
11.10, 18.35, 3.15 «Сляпяя» (16+).
12.15, 19.40 «Варажбітка» (12+).
13.20 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.20, 2.20 «Паляўнічы на прывідаў» (16+).
16.30 «Знакі лёсу» (16+).
20.45 Серыял «Косці» (16+).
22.30 Серыял «Візіцэры» (16+).

9.35 Тэніс. «Ралан Гарос» — 2019 (6+).
19.45 Аўтагонкі. «24 гадзіны Ле-Мана» — 2019 (12+).
21.00 Аўтагонкі. «24 гадзіны Ле-Мана» (12+).

16 TV 1000 ТБ1000 Кінакамедыя Кінакамедыя

1.20, 3.45 Скандынаўскі фарсаж (16+).
5.35 Да чорта на рогі (16+).
7.15 Аднакласніцы (16+).
8.45 Аднакласніцы: новы паварт (16+).
10.10 Усе пары робяць гэта (16+).
12.05 Зачараваная Эла (12+).
13.55 Смерць на паханьні (16+).
15.35 Дрэны Санта-2 (16+).
17.20 Эйр Амерыка (16+).

17 ТБ1000 Рускае кіно

6.05 Стылягі (16+).
8.25 Бармен (16+).
10.05, 23.55 СуперБабровы (12+).
11.50, 1.35 СуперБабровы. Народныя моціўцы (12+).
13.25, 19.00 Метад Фрэйда (16+).
15.20 «Чорная маланка» (6+).
17.15 Ярды (16+).
20.50 Суперменеджар, ці Матка лёсу (16+).
22.30 Пацалунак скрозь сцяну (16+).
3.00 Карп адмаржоны (12+).
4.35 Калектар (16+).
5.55 Пра што маўчаць дзяўчаты (12+).

18 National Geographic National Geographic

6.00, 11.20, 15.45, 20.05 Фабрыка ежы (16+).
6.15, 5.20 Навуковыя глупствы (16+).
7.05, 13.10 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).
7.55 Золата Юкана (16+).
8.45 Мегазлом (16+).

9.35 Зрабіць за адзін дзень (16+).
10.30 Сведкі катастроф (16+).
12.10, 16.35 Драўляная скульпра (16+).
14.00, 18.25 Аўта-SOS (16+).
15.50, 19.15, 1.55 Расследаванні авіякатастроф (16+).
21.00, 2.40 Ліхтугі за мяжой (16+).
21.50 Злавіць кантрабандыста: аэрапорт Кенэдзі (16+).
0.25 Другая сусветная вайна: падводнае пекла (16+).
3.30 Асушыць акіян: зльдні чапыннага свету (16+).
4.15 Спраўдны геній са Стывенам Хокінгам (16+).
5.00 Гульні розуму (16+).

19 Discovery Discovery

8.00 Вялікі свет гульняў (12+).
8.45 Бітвы за кантэйнеры (16+).
9.35, 22.18 Махінатары (12+).
10.25, 17.12, 21.27, 4.56 Як гэта ўладкавана? (12+).
11.15 Паляўнічы на старызню (12+).
12.06, 19.45, 4.10 Браты Дызель (12+).
12.57 Скрыўленне часу (16+).
13.48 Выбуховае шоу (16+).
14.39 Мега-піт-стопы (12+).
15.30 Мегаперавозкі (12+).
16.21 Махінатары: машына мары (12+).
18.03 Дальнабойшчыкі (12+).
18.54 Веру-не-веру (12+).
20.36, 5.42 Іржавая імперыя (12+).
23.09 Бітва за нерухомасть (12+).
0.00 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
0.51, 6.28 Голыя і напалоначы (16+).
1.42 Музейныя загадкі (16+).
2.33 Аўтабан А2 (12+).
3.24 Люзіяніст (12+).

ПАРАЎНОЎВАЦЬ...»

другая — на суверэнную краіну

«МС»: У працяг тэмы аховы здароўя: ведаю, што вы з'яўляецеся аўтарам мноства манаграфій, якія маюць практычнае выкарыстанне...

— Больш за 350 навуковых прац выдадзена: 10 манаграфій, восем вучэбных дапаможнікаў, тры манаграфіі тры дзехтонкі, дапаможнік па арганізацыі аховы здароўя для студэнтаў — гэта тое, дзе я хацеў пакінуць свае веды паслядоўнікам. Мяркую, у некаторай ступені ў мяне гэта атрымалася. Калі я працаваў на пасадзе намесніка старшыні аблвыканкама, і зараз у якасці сенатара, я вельмі актыўна займаюся выданнем публіцыстычнай літаратуры.

Якія кнігі чакаюць свайго «зорнага часу»?

«МС»: Бачу ў вашым кабінете шмат кніг, якія выдадзены пры вашым непасрэдным удзеле...

— Так, у іх закладзены мае ідэі, канцэпцыі і, канешне, аўтарскі круг выканаўцаў. Калі маеш аднадумцаў, то зрабіць 24 кнігі за чатыры гады нескладана. Гаворка пра альбомныя выданні, мастацкія, прэзентацыйныя, мінімум на дзюж-трох мовах (рускай, беларускай, англійскай), якія адлюстроўваюць усё этапы стварэння шляху Гродзеншчыны за суверэнны перыяд Беларусі. Гэта тая гісторыя, на якой можна вучыць моладзь ганарыцца і берагчы сваю зямлю. З апошніх выданняў можна згадаць чатыры кнігі з серыі «Падарожжа ў часе», зробленыя ў цесным супрацоўніцтве з Уладзімірам Ліхадзедавым. Перш за ўсё гэта кніга «Шматнацыянальная Беларусь», якая рыхтавалася да Рэспубліканскага фестывалю нацыянальнай культуры, яе прэзентацыя запланавана ў Гродне на Дзень горада 19 верасня. У выданні адлюстроўваецца, як людзі розных нацыянальнасцяў жылі ў міры і згодзе ў нашай краіне, як жылі сто гадоў таму.

Дзве кнігі мы выдалі да VII Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі: «75 гадоў Перамогі» і «Блакада».

«МС»: Чаму менавіта такі тандэм?

— Таму што адна прысвечана абароне і вызваленню Беларусі, а другая — блакнаднаму Ленінграду як сімвалу геаграфіі ў гады Вялікай Айчыннай вайны ўсяго савецкага народа. У гэтых кнігах можна знайсці Мінск і іншыя гарады Беларусі рэвалюцыйнага, даваеннага, ваеннага, разбуранага, адноўленага і сучаснага перыядаў. Вельмі паказальна, як за кароткі прамежак часу краіна аднавілася і пайшла наперад. Апошняя кніга прысвечана Лідзе. Чаму менавіта ёй? Таму што Ліда сёння з'яўляецца культурнай сталіцай Беларусі. Яна выклікае цікавасць у айчынных турыстаў і замежнікаў.

Раней яшчэ чатыры кнігі з серыі «Падарожжа ў часе» былі выдадзены па Гродзенскім рэгіёне: аб Гродне, Слоніме, Навагрудку

і Сморгоні. На гэтым мы не плануем спыняцца, ёсць дамоўленасць з Гродзенскім аблвыканкамам, аўтарам — Ліхадзедавым — аб тым, што кнігі з'яўляцца пра кожны з рэгіёнаў Гродзеншчыны. Перш за ўсё аб Гродзенскім раёне, Свіслацкім і Белавежскай пушчы, Ваўкавыскім, Шчучынскім, Астравецкім і іншых. Кожны край мае асаблівы каларыт, таму, я мяркую, гэтая серыя будзе цікавай для чытача.

Ёсць яшчэ планы. Калі мы пачыналі з «Гродзеншчыны гасціннай», зразумелі, што павінны рабіць серыю, і пасля яе з'явілася кніга «Па Нёмане, Віліі, Шчары» — гэта водныя артэрыі і навакольнае і цікавікі Гродзенскай вобласці. Пасля з'явілася трэцяя кніга «Аўгустоўскі канал: незвычайная гісторыя і новае жыццё». У ёй адлюстравана муніпае, сучаснасць і будучае гэтай унікальнай воднай артэрыі нашага гісторыка-культурнага помніка. Зараз рыхтуецца чацвёртая кніга «Гродзеншчына: запаведны свет». Гаворка ідзе аб амаль 20 заказніках і запаведніках, якія маюць дачыненне да Гродзенскага рэгіёна. Гэта будзе не проста інфармацыйны матэрыял. Выданне стане вельмі карысным з пункту гледжання турыста — чым гэты

савецкай эпохі. Таму ў цэнтры горада сфарміруецца своеасаблівы музейны квартал. Канешне, мы актыўна працуем над тым, каб зрабіць такое прэзентацыйнае выданне, прысвечанае асноўнаму музею Гродзеншчыны.

«МС»: Гэтыя выданні, можна сказаць, звязаны больш з прафесійнай дзейнасцю. А як звычайнага чытача, якая літаратура вас больш прывабляе?

— Ваеннага перыяду. На працягу ўсяго жыцця яна мне падабалася, цікавасць не страчваецца і зараз. Асабліва прывабляюць дакументальныя хронікі. Я знаёмы з такой літаратурай, што выдавалася ў савецкі час, практычна перачытаў усю — гэта мемуары военачальнікаў, кнігі аб партызанскім руху Беларусі. Я захапляюся мемуарамі Жукава, Ракасоўскага, Васілеўскага. Яны ў мяне да гэтага часу захоўваюцца з дзіцячых гадоў (Жукава, напрыклад, я перачытаў чатыры разы і кожны раз успрымаю па-новаму). Вельмі цікавы чалавек з няпростым лёсам, але які настолькі любіў сваю дзяржаву, што, нягледзячы на ўсе цяжкасці на яго шляху, дэманструваў прыклад любові да Радзімы. Дзякуючы яму і яго ўнёску ў Вялікую Перамогу мы маем сёння мір.

«Скажу шчыра, я ніколі не мог уявіць, што змогу стаць сведкам спроб узрушыць нашу краіну. Яшчэ раз пераканваюся, што з моладдзю трэба вельмі плённа працаваць, паказваць ёй, што было ў нашым грамадстве раней і што стала цяпер. Я бачыў розныя этапы развіцця краіны. Быў у мяне 1991 год, калі як старшыні прафсаюзнай арганізацыі мне давялося размяркоўваць тавары, талоны, купоны... Было вельмі цяжка: не было ні зарплат, ні тавараў — нічога не было, але краіна справілася з гэтай разрухай. І сёння створана сучасная моцная сацыяльна накіраваная дзяржава. Які сэнс усё гэта страчваць у адзін момант?»

Што цікавага ў сацсетках?

«МС»: Крыху адыдзем ад мінулага да сучаснасці: не так даўно ў вас з'явіўся акаўнт у «Інстаграме». Не магу не спытаць: гэта даніна модзе ці жаданне быць на сувязі з маладзёжнай часткай аўдыторыі?

— Вельмі шкадую, што не пачаў займацца гэтым раней. Хоць бы два-тры гады таму. Вывучыў я яго хутка і зразумел, што асноўная аўдыторыя падлісчыкаў — моладзь. Там проста так падлісчыкаў не набярэш, пакуль яны самі не захочуць гэтага зрабіць. Аўдыторыі юнакоў і дзяўчат падабаецца, калі ты зразумелай мовай раскажаш ім, што было, што будзе, дзелішся сваім бачаннем і меркаваннем. І яны адгукваюцца на такі дыялог. Перакананы, адмаўляцца ад новага нельга. Мы часам так робім з адной прычыны: лчыым гэта негалоўным і неактуальным. Але калі асноўная частка моладзі ўспрымае гэты канал перадачы інфармацыі, вынік адзін: бяры, вучыся, даганяй і выкарыстоўвай.

«МС»: Дарэчы, аб маладзёжнай аўдыторыі: вы не так даўно бралі ўдзел у «Адкры-

тым дыялогу», які арганізавала саюзная моладзь у Гродне, якія адчуванні і высновы ад такой формы зносін?

— Дыялог атрымаўся дастаткова адкрыты і шматвектарны. Я хачу сказаць, што дыялог патрэбны ў розных фарматах, у розных кірунках. З'якой перыядычнасцю? Адказ адназначны — пастаянна: адзін на адзін, з невялікай групай, вялікай аўдыторыяй, але дыялог павінен

На жывёніцкай нарадзе педагогаў Гродзеншчыны (справа налева) старшыня аблвыканкама Уладзімір КАРАНІК, Віктар ЛІСКОЎІЧ і старшыня абласнога Савета дэпутатаў Ігар ЖУК.

быць няспынны. Нават калі ты размаўляеш з маладым чалавекам па вырашэнні простага пытання — гэта ўжо мае карысць. Ён чуче, разумее, пагаджаецца ці не, твая задача — калі ты яго не пераканаў, значыць, ты быў падрыхтаваны недастаткова. Гэта мае меркаванне, калі ты хочаш дасягнуць мэты ў рабоце з моладдзю, працуй над сабой так, каб пераканаць у тым, што ты хочаш давесці.

«МС»: Не так даўно пры Нацыянальным сходзе быў створаны Маладзёжны савет (парламент), чаго вы чакаеце ад маладых парламентарыяў?

— На іх ускладаюцца вялікія чаканні: гэта павінны быць нашы пераемнікі не ў дэпутацкім, а цалкам у кіраўнічым жыцці. Павінны прыйсці людзі, якія будуць далей весці краіну наперад, яны будуць займаць розныя пасады ў міністэрствах, Саўміне, дэпутацкім корпусе, Адміністрацыі Прэзідэнта, хтосьці ўзначаліць завод ці школу, але гэта, несумненна, будуць лідары. Усе яны — 70 маладых людзей — вельмі матываваныя. Гэта студэнты, працуючая моладзь, нехта нават дзяткі сваіх мае, але ўсе яны прыйшлі, з аднаго боку, па рэкамендацыі аблвадцян, з другога — па асабістым жаданні. І першае іх станаўленне сведчыць аб тым, што яны жадаюць заявіць аб сабе і зрабіць для краіны шмат карыснага.

На пенсію — толькі ў Гродна

«МС»: Зараз, калі дазволіце, вярнемся на ўзровень сям'і. Вы жывіце на два гарады — у Гродне засталася вашы блізкія, а працуеце ў сталіцы. Я так разумею, што 260 кіламетраў для хвасці сям'і — не адлегласць?

— Канешне, не адлегласць. Справа ў тым, што мы так выраслі: дзеці, жонка працуюць,

быт сфарміраваны ў Гродне. Не буду адпірацца, калі надыйдзе пенсійны ўзрост, я вярнуся ў гэты горад, вельмі яго люблю. У Мінск я прыехаў працаваць, асноўны час заняты на рабоце, таму прыходжу дамоў толькі пераначаваць — мяне нішто не адцягвае ад рабочага працэсу, а для сустрэч з сям'ёй ёсць выхадныя, якія дапамагаюць падтрымліваць усё ў патрэбным балансе.

«МС»: Гэтая адлегласць вымушае шмат часу праводзіць у дарозе, не стамляецеся за рулём?

— Не. Я адчуваю сябе гадоў на 20 маладзейшым за свой узрост. Наогул, калі працаваў намеснікам старшыні аблвыканкама, шмат ездзіў: трэба бываць у розных месцах, бачыць, параўноўваць, назіраць, супастаўляць і рабіць адпаведныя высновы. А потым будаваць прагнозы. Самае галоўнае, каб потым гэтыя прагнозы былі карыснымі грамадству, людзям, краіне.

«МС»: Які від адпачынку для вас можна лічыць найлепшым?

— Перамена сферы дзейнасці... Нават калі трэба капач бульбу — для мяне гэта ўжо адпачынак. Я вельмі не люблю пасіўны адпачынак, напрыклад легчы на беразе мора і ляжаць.

«МС»: І напрыканцы. Ведаю, у вас шмат розных узнагарод. Назавіце, калі ласка, самую блізкую сэрцу і каштоўную?

— Узнагарод шмат, сапраўды, але я раскажу аб некалькіх.

Хачу пачаць з першай. У першым класе за выдатную вучобу атрымаў ад дырэктара кнігу «Ціму і яго каманда». Дзеці вельмі ганарыліся, калі ім рабілі такі падарунак. Усе 10 гадоў школьнага жыцця такія ўзнагароды ў мяне прысутнічалі. У 2008 годзе я атрымаў медаль «За працоўныя заслугі», гэта была першая прэзідэнцкая сур'езная ўзнагарода, і яна не магла не замацавацца ў памяці. З лікам таго што атрымліваў добрыя вынікі, напрыклад, патрыятычнае выхаванні, канешне ж, маюцца і іншыя ўзнагароды. Але асобна я хачу быць вылучыць ордэн Пашаны, які атрымаў у сакавіку 2016 года, — гэта другая дзяржаўная ўзнагарода. Калі падсумаваць усе, то самая каштоўная — яна, безумоўна.

Гутарыла Вольга АНУФРЫЕВА. Фота Яна ХВЕДЦЫНА і з архіва суразмоўніка.

Грошы не пахнуць

Як у Прыдзвінскім краі выконваецца праграма па зборы і перапрацоўцы камунальных адходаў і выкарыстанні дугасных матэрыяльных рэсурсаў? Гэтая тэма была ў цэнтры ўвагі на пасяджэнні Віцебскага аблвыканкома.

Пра смецце, якое пры правільнай лагістыцы, разумным падыходзе можа стаць добрай і стабільнай сыравінай для вырабы чাগосы карыснага, у цэлым атрымання добрага прыбытку, «МС» не раз пісала. І, быццам бы, працэс пайшоў, але праблем хапае. Губернатар Мікалай Шарснёў патрабаваў актывізаваць выкананне адпаведных заданняў па зборы «карыснага смецця».

Працэс, мякка кажучы, буксуе. У першым паўгоддзі, напрыклад, выканалі заказ на пастаўку адходаў паперы і кардону на 46,2%, шкла — на 48,3%.

Тады ж купілі каля 420 спецыяльных кантэйнераў і восем смеццявозаў з прэсам для пакеціравання дугасных матэрыяльных рэсурсаў.

Падчас укаранення кантэйнернай сістэмы раздзельнага збору смецця сёлета на 3,9% павялічылася колькасць жыхароў, якія раздзельна сартуюць цвёрдыя камунальныя адходы. Паводле інфармацыі на сярэдзіну года, правільна пазбаўляюцца ад адходаў 81,1% насельніцтва.

Што датычыцца смеццераводаў, іх закрылі ўжо больш чым у 400 жылых дамах.

А вось «смеццевых вытворчасцяў» становіцца ўсё больш. На палігонах цвёрдых бытавых адходаў Оршы, Віцебска і Наваполацка тры біягазавыя ўстаноўкі агульнай электрычнай магутнасцю 1,8 МВт з 2015 года штогод утылізуюць да 5,5 мільёна кубоў звалачнага газу. І гэтым самым не толькі прадухляюцца выхіды парніковых газаў і забруджанне атмасфернага паветра, але і вырацоўваецца электрычная энергія.

З 2010 года закрылі і рэкультывалі больш за пяцьсот міні-палігонаў цвёрдых камунальных адходаў. Але эксперты лічаць, што гэтага недастаткова. Пабудавалі і ўвялі ў эксплуатацыю чатыры новыя палігоны цвёрдых камунальных адходаў: у Багушэўску, Глыбокім, Чашніках, Лепелі.

З 2010 года ў Наваполацку функцыянуе біямехзабуд бытавых дугасных рэсурсаў. Прадпрыемства ажыццяўляе збор і вываз камунальных адходаў з Полацкага раёна і нафтаграда, сартаванне адходаў, збор дугасных матэрыяльных рэсурсаў, выкарыстанне палімерных адходаў. Наладжана вытворчасць пясчана-палімерных вырабаў, ПЭТ-флексіі.

Сёлета пабудаваны смеццесартавальны завод для Віцебска, прызначаны для прыёму і паўаўтаматычнага сартавання змешаных цвёрдых камунальных адходаў. Яго прадукцыйнасць 100 тысяч тон у год. У рэспубліканскім рэестры аб'ектаў па выкарыстанні адходаў зарэгістравана больш за 100 прадпрыемстваў вобласці.

У якасці паліва шырока выкарыстоўваюцца адходы драўняныя, перапрацоўкі луну. На дзесяці прадпрыемствах ажыццяўляецца выкарыстанне палімерных, наладжана перапрацоўка будаўнічых адходаў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

БЛІЗКАЯ ЎЛАДА

Член Прэзідыума Савета Рэспублікі, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Таццяна РУНЕЦ правяла чарговы асабісты прыём грамадзян.

У кожнага наведвальніка свая гісторыя пытання, з якім ён вымушаны звярнуцца па дапамогу ў Савет Рэспублікі. І чалавек у верхняй палатце парламента імкнецца ўважліва выслухаць незалежна ад складанасці вырашэння звароту, скажам,

узніклі непаразуменні з органам мясцовай улады, тым жа сельскім Саветам. Часам такія пытанні хутка «знікаюцца» нярэдка адным тэлефонным званком у раён. Але прыходзяць наведвальнікі і з праблемамі, якія патрабуюць дадатковага вывучэння

і нават прыняцця наспелых змен у дзеючае заканадаўства.

Звяртаюцца і прадпрымальнікі па падтрымку. Два прадстаўнікі фірмы па выпуску тавараў санітарнага прызначэння і іншай карыснай для спажывоўцаў прадукцыі папрасілі тлумачэнняў і парадку адносна парадку вызвалення юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў ад адміністрацыйных спланнаў і платы пеняў. Наведвальнікі атрымалі неабходныя тлумачэнні ў адпаведнасці з заканадаўствам.

Нагадаем, калі сенатар Таццяна Рунец праводзіла ў Мінску свой першы асабісты прыём грамадзян у якасці старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, яна тады заўважыла прадстаўнікам СМІ, што такія прыёмы дазваляюць ёй даведацца аб рэальных праблемах, з якімі сутыкаюцца людзі ў паўсудзённым жыцці. У гэтым вялікая каштоўнасць такой формы работы. Таму да гэтых сустрэч яна ставіцца з усёй адказнасцю. Таццяна Рунец і зараз прытрымліваецца гэтай пазіцыі.

Леанід ТУГАРЫН.

Сяргей АНЮХОЎСКІ:

У СВАЁЙ АКРУЗЕ

«Прыярытэтны кірунак для мяне як дэпутата — паляпшэнне інвестыцыйнага клімату ў рэгіёне»

Дырэктар бабруйскага прадпрыемства «Чырвоны харчавік», член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, дэпутат Магілёўскага аблсавета Сяргей Анюхоўскі адзін з тых маладых кіраўнікоў, якія сёння з'яўляюцца непасрэднымі рухавікамі беларускай эканомікі. У Слаўгарадзе ў рамках выканання Указа Прэзідэнта № 235 і пры фінансавым падтрымцы дзяржавы рэалізуюцца ўнікальны праект «Чырвоны харчавік-Слаўгарад». Ужо сёлета тут будзе наладжана вытворчасць мёду з уласнага пчалыніка, а налета плануецца запусціць лінію па вырабе мармеладу.

Сяргей Анюхоўскі лічыць, што ўдзел у праграме развіцця паўднёва-ўсходняга рэгіёна дасць Слаўгарадскаму раёну магчымасць папеліць сваё эканамічнае становішча. У тым ёсць яго асабістая зацікаўленасць. Бо менавіта гэты раён, акрамя Бабруйска і Асіповіцкага раёна, ён курыруе як сенатар. Тут жывуць яго выбаршчыкі, і дэпутат кажа, я ён стаіць на ахове іх інтарэсаў. Для Слаўгарада, дзе няма буйных вытворчасцяў, стварэнне такога прадпрыемства — гэта рэальная магчымасць забяспечыць людзей рабочымі месцамі і годнай зарплатай.

— У маёй дэпутацкай дзейнасці адным з прыярытэтных кірункаў бачу паляпшэнне інвестыцыйнага клімату ў рэгіёне, — кажа сенатар. — Слаўгарад мае вельмі вялікую патрэбу ў гэтым. На мадэрнізаваным участку прадпрыемства, у якое мы зараз укладваем грошы, будзе наладжана вытворчасць мармеладу. І маркуецца зусім

іншы ўзровень і асартымент, чым у Бабруйску. На сучасным абсталяванні будзем вырабляць 400—450 тон салодкай прадукцыі ў месяц. Два раёны вобласці будуць пераплечены нітачкай «Чырвонага харчавіка». Гэта рост эканомікі рэгіёна і як следства — напавуненне мясцовага бюджэту і стварэнне новых рабочых месцаў.

Для любога кіраўніка вельмі важна ведаць, чым дыхае калектыв, якія праблемы яго турбуюць. А для дэпутата гэта заклапочанасць не абмяжоўваецца рамкамі аднаго калектыву.

— У час асабістых прыёмаў у раёнах людзі ў большай ступені звяртаюцца з жыццёвымі праблемамі — на 70—80% гэта пытанні ЖКГ, — кажа Сяргей Анюхоўскі. — Некаторыя прасяць дапамагчы з працаўладкаваннем, з добраўпарадкаваннем і абсталяваннем дзіцячых гульнявых пляцовак, арганізацыяй руху грамадскага транспарту. Па магчымасці

Фота з працы прадпрыемства «Чырвоны харчавік».

дапамагаю. Нядаўна да мяне звярнуліся жыхары дома з вуліцы 50-годдзя ВЛКСМ, 63а ў Бабруйску. Праблема была ў слабым ціску пры падчы халоднай вады на верхніх паверхі. Спецыялісты «Водаканаля» аператыўна адрэагавалі на дэпутацкі запыт і праз некалькі дзён ліквідавалі непаладку. Па выніках зваротаў па добраўпарадкаванні ў Асіповічах былі абсталяваны дзіцячыя гульнявыя пляцоўкі. Па магчымасці вырашаю пытанні, з якімі людзі звяртаюцца падчас сустрэч у працоўных калектывах. Там яны часцей за ўсё датычацца работ, развіцця прадпрыемства, галіны, эканомікі. Дарэчы, на базе фабрыкі «Чырвоны харчавік» праводзяцца сумесныя прыёмы грамадзян з прадстаўнікамі заканадаўчай, выканаўчай улады, праваахоўных органаў.

У Савета Рэспублікі за дэпутатам замацавана некалькі законапраектаў, якія зараз знаходзяцца на разглядзе парламентарыяў. Як кіраўнік з вопытам, які на адказных пасадах працуе ўжо каля 20 гадоў, Сяргей Анюхоўскі заўсёды лічыць патрэбным пацікавіцца думкай спецыялістаў.

— Калі разглядаюцца вузкія законапраекты, то стараюся падключыць професіяналаў на месцах, — кажа ён. — Напрыклад, за мной замацаваны закон «Аб бухгалтарскім ўліку і справаздачнасці». Я звяртаўся да бухгалтараў нашага і іншых бабруйскіх прадпрыемстваў, каб яны агучылі думкі і далі экспертную ацэнку па падрыхтоўцы законапраекта. Бо менавіта яны потым будуць кіравацца гэтым заканадаўствам на месцах і вельмі важна, каб яно працавала як гадзіннік.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ АЛЯКСАНДР МІКАЛАЕВІЧ.

Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 14.804.

Нумар падпісаны ў 19.30
10 верасня 2020 года.

ЯК НАДАЦЬ НОВАЕ ЖЫЦЦЕ МАЛЕНЬКАЙ ВЁСАЧЦЫ?

Адкуль ідэя?

Гэтая крама адкрылася гэты год таму, а з 2013 года сельскі магазін быў на замку, вясцоўка абслугоўвала аўтакраму. У саміх Перасудаўчых жыве каля ста чалавек, а яшчэ насельнікі чатырох навакольных вёсак, якія не маюць стацыянарных гандлёвых пунктаў — Галавіцкія, Высокае, Мастыкі, Пузі, — перыядычна скардзіліся на нязручнасць такога гандлю. Але ж ніхто асабліва не верыў, што сітуацыя можа істотна змяніцца...

Добраўпарадкаванне вакол магазіна.

Дзмітрый Жуковіч нарадзіўся ў гэтай вёсцы. І хоць у школу ён хадзіў ужо ў Бяроза — сям'я перабралася ў горад, менавіта вёску лічыць сваёй радзімай. Кожныя выхадныя стараецца заехаць сюды, пабыць, падыхаць свежым паветрам. «Які б ні быў напружаны рытм цягам тыдня, за дзень тут адпачываю душой і з новымі сіламі прыступаю да работы», — гаворыць былы вясцоўца.

Дзмітрый працуе дырэктарам прыватнага прадпрыемства «БярозаУАЗу-тасэрвіс». Бізнес цяпер вельмі актуальны і запатрабаваны — рамонт і абслугоўванне машын. Рабочыя месяцы маюць 20 чалавек. Ёсць свая вытворчая база, стабільны паток кліентаў. Але ж кожны бізнес жыццяздольны толькі калі ён не стаіць на месцы, а развіваецца. Пашыраць дзеючую вытворчасць у райцэнтры, можа, і няма вялікай патрэбы.

Дзмітрый Жуковіч не раз задумваўся, чым займацца далей, пракурываў у галаве розныя варыянты. Ды «тую самую» ідэю з яго слоў падказалі вясковыя бабулькі, якія аднойчы каля сцен старога магазіна, што і не відаць з-за хмызняку і кустоў, сталі ўспамінаць, як жа было добра, калі ён працаваў. Рашэнне прыйшло адразу. Праўда, многія напачатку адгаворвалі — маўляў, што будзе хадзіць у гэтую краму, прагарыш, не акупіцца затраты. Але ж працэс, як той казаў, пайшоў. Спачатку на аўцыёне быў выкуплены будынак былога гандлёвага аб'екта, потым праведзена яго рэканструкцыя. А яна ў дадзеным выпадку азначае амаль поўнае абнаўленне. Засталіся хіба толькі сцены. Сёння магазін уяўляе сабой сучасны стыльны будынак з новымі вокнамі, дзвярамі, унутранымі камунікацыямі і абсталяваннем.

тры вытворцы малочнай прадукцыі, тры мясакамбінаты, а днямі і будзе яшчэ больш, сказалі ў магазіне. Прамысловая група ўяўляе сабой разнастайныя тавары першай неабходнасці, ёсць гаспадарчыя дробязі, тавары для адпачынку.

Што радуе гаспадыню — у халадзільніцы камера шмат розных паўфабрыкатаў. А што асабліва каштоўна для ўсіх вясцоўцаў — гандлёвыя надбаўкі мінімальныя. У продажы ёсць рыба ад двух вытворцаў.

Прадавец Кацярына Пракапок расстаўляе на паліцах толькі што прывезеныя прадукты. «Бацьчы, смятана, тварог ад учарашняга дня, — звярнула яна маю ўвагу на дату, пазначаную на ўпакоўцы. — У нас кожны дзень завоз, прадаём усё свежае. Хлеб прывозіць таксама штодня. А ў час завозу мясной прадукцыі пакупнікі загадаў прыходзяць, тут шмат людзей стаіць».

Вось і адказ на пытанне, хто будзе хадзіць у краму і даваць вырочку. Людзі хутка ацанілі якасны гандлёвы сэрвіс, і ў магазін пайшлі-паехалі не толькі жыхары навакольных вёсак, але і гараджане з Белаазёрска, да якога адсюль 12 кіламетраў. Ды і жыхары Бярозы, калі едуць па трасе, часта збочваюць, каб зрабіць пакупкі.

Магасін працуе без выхадных і перапынкаў на абеда. Пакупнікі патроху ідуць нават у будны дзень. На машыне пад'ехала група жанчын, аказваецца, яны з Белаазёрска, былі ў лесе, збіралі грыбы, па дарозе вырашылі заехаць зрабіць пакупкі. А мясцовыя жыхары Тамара і Уладзімір Мікіцічы жывуць насупраць — яны нарадавацца не могуць новай гандлёвай кропцы:

— Ну што вы, якое параўнанне?! — эмацыянальна выказваецца Тамара Дзмітрэўна. — Што такое аўтакрама: стой, чакай, асабліва ў непагадзь пад дажджом

ці снегам. А прыедуць — то аднаго няма, то другое скончылася, і такое бывала. Мы з мужам у асноўным у горад за прадуктамі ездзілі. А цяпер мы з новага года ў гарадскіх магазінах не былі. Шкада толькі, што толькі зараз гэты магазін адкрылі. Нам жа цяпер і сустрэцца, пагаварыць ёсць дзе.

ці снегам. А прыедуць — то аднаго няма, то другое скончылася, і такое бывала. Мы з мужам у асноўным у горад за прадуктамі ездзілі. А цяпер мы з новага года ў гарадскіх магазінах не былі. Шкада толькі, што толькі зараз гэты магазін адкрылі. Нам жа цяпер і сустрэцца, пагаварыць ёсць дзе.

На шляху да турыстычнага цэнтра

Вясковы магазін — цяпер адзіны ў вёсцы сацыяльны аб'ект. Летам насельніцтва Перасудаўчэй павялічваецца ледзь не ўдвая, тады прыходзяць сем'і з дзецьмі.

Таму будзе вырашана ўладкаваць побач дзіцячую пляцоўку. Спачатку былі пастаўлены вялікія драўляныя арэлі. Але дрэва стала цямнець ад уздзеяння ападкаў, таму хутка прывязуць дах. Побач зьявіцца іншыя забавы для дзяцей. Два батуты, дарэчы, ужо ёсць.

А для дарослых побач з магазінам устаноўлены дзве вялікія алтанкі накіштат верандаў. Унутры стаяць сталы з лаўкамі. Мэбля драўляная, стылізаваная пад даўніну. Столь упрыгожваюць каваныя жырандолі — вырабы мясцовых кавалёў. Збоку размешчаны мангал з дрыўотняй. У кожнай з алтанак свабодна размешчана два дзясяткі чалавек, якія захоць паабедца ці павячэраць. За карыстанне, у тым ліку мангалам, кампанія дзевяццацца заплаціць усяго 30 рублёў.

Летам паслуга была запатрабаваная, — расказвае Дзмітрый Жуковіч — многія едуць у Спораўскі заказнік пафатаграфавачы нашу знакамітую вяртлявую чаротайку, спыняюцца перакуючы. Некаторыя нават замаўлялі абед — мы прывозілі з Бярозы, з рэстарана.

Аднойчы нехта з адпачывальнікаў сказаў, што з дарогі было б добра прыняць душ, адпачыць. Логіка развіцця інфраструктуры падказвае, што трэба будаваць турыстычныя дамкі. Таму мы пайшлі далей, атрымалі зямельны ўчастак для узвядзення чатырох домікаў для турыстаў. Іх алтанак для адпачынку таксама вядзецца далейшая работа, дрыўотня прыводзіцца ў цывілізаваны выгляд, абсталёўваюцца чатыры санвузлы. А турыстычныя домкі будзе вось тут, — паказвае гаспадар — каля сасновага бору.

Калі ўсё будзе добра, у далейшых планах — узвядзенне невялікага рэстаранчыка для забеспячэння харчавання турыстаў. Усе патрэбныя дазволы атрыманы, узгаднены па зямельным пытанні праведзены, зараз ідзе праектаванне аб'ектаў.

Маю ўвагу прыцягвае даволі вялікая цагляная пабудова, што стаіць побач з магазінам. Дзмітрый Уладзіміравіч тлумачыць: гэта будынак былой пачатковай школы. Яна закрылася шмат дзесяцігоддзяў таму, пазней на яе месцы былі клуб і бібліятэка, потым — Дом сацыяльных паслуг. Зараз будынак фактычна не выкарыстоўваецца. У таварыства з дадатковай адказнасцю «БярозаУАЗу-тасэрвіс» ёсць свае планы на тое, як надаць аб'екту новае жыццё. Вядома, у тым выпадку, калі атрымаецца яго набыць па прымальнай цане. У былой школе, аказваецца, захаваўся невялікі этнаграфічны музей, які збіраў некалькі пакаленняў настаўнікаў, вучняў, работнікаў культуры. Яго можна развіваць.

— Палепшыць, пашырыць музей, зрабіць з яго турыстычную «разыначку», — загараюцца вочы ў Дзмітрыя Жуковіча. — Ведаецца, якія ў нас тут найцікавейшыя мясціны? Вёска называецца Перасудаўчы, а там, за рэчкай ёсць Судзілавічы. Дык вось, існуе легенда, што некалі, у часы сёвай даўніны, у Судзілавічах асуджалі людзей, высылаілі, а тут вярталі іх добрае імя, пэўным чынам рэабілітавалі. Значыць, там быў суд, а тут перасуд, і брала верх праўда, справядлівасць. Вось такія нашы Перасудаўчыны. А пра асаблівае энергетыку гэтых мясцін я ўжо казаў. Таму перакананы, што тыя турысты, якія прыедуць да нас адпачыць, захоць сюды вяртацца зноў і зноў — каб падыхаць чыстым паветрам, набрацца сіл, зарадзіцца спакоем і аптымізмам. Я думаю, што недалёкі той час, калі з гарадоў людзі пачнуць вяртацца ў сельскую мясцовасць.

Старшыня Стрыгінскага сельскага Савета Іван КРАГЕЛЬ лічыць, што Перасудаўчым вельмі пашанцавала з зямляком:

— Не ўяўляю, калі могуць акупіцца ўкладзеныя ім сродкі, але ж відэаочына, што Дзмітрый Жуковіч думае на перспектыву. Вёска напрыгажэла, на вачах стала напаянцэва жыццём. Гараджане купілі чатыры пустыя хаты, а больш нашы вясцоўцы, наколькі ведаю, не маюць намеру прадаваць. Гавораць, што будуць падтрымліваць бацькоўскія сядзібы, каб мець магчымасць прыязджаць і адпачываць у іх. Цяпер у нас добрая дарога, нядаўна пракладзены асфальт. Паабпалі ракі Ясельды расцягнуліся знакамітыя балоты, якія ўваходзяць у Спораўскі заказнік — нашы найлепшыя славуцкія.

Святлана ЯСКЕВІЧ, Бярозаўскі раён.

ІЗВЕЩЕНИЕ о проведении 06 октября 2020 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 7»

Предмет торгов
Бетоноукладчик в комплекте «Томако» блн, год выпуска – 1990, инвентарный номер 44034
Местонахождение: Минская обл., Минский р-н, 500 м восточнее д. Богатырёво
Начальная цена: 167 656,00 бел. руб. без учета НДС
Сумма задатка: 16 700,00 бел. руб.

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 7», 223021, Минская обл., Минский р-н, 500 м восточнее д. Богатырёво, АБК, тел. (017) 507-61-83.
Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, тел. (017) 363-25-62.
Условия торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 2 процентов от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 7», утвержденным организатором торгов. К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копия свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копия устава (для юридических лиц); копия платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY15 BLBB 3012 010 3985 8300 101 в ОАО «Бел-инвестбанк», центр банковских услуг № 527, г. Минск, БИК BLBBVY2X, УНП получателя 190398583.

Торги проводятся в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся **06 октября 2020 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **14.08.2020 по 02.10.2020 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
 (017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
 (033) 333-80-52 (ОАО «ДСТ № 7»).

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» – продавец (организатор аукциона) 24 сентября 2020 года в 15.20 проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества

№ п/п	Сведения о предмете аукциона	Начальная цена продажи бел. руб., без НДС	Место нахождения имущества	Сумма задатка, бел. руб.
Лот № 1	Бульдозер «Д3-110», тип ТС – бульдозер гусеничный, 1988 г. в.	5040,00		504,00
Лот № 4	Прицеп «2 ПТС-4.5», тип ТС – прицеп тракторный, 1998 г. в.	1200,00	Могилевская область, г. Бобруйск, ул. Гоголя, 156	120,00
Лот № 5	Здание мобильное «МК-3», тип ТС – прицеп, 2000 г. в.	1360,00		136,00

- Наименование продавца – организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, каб. 24, 28-41-00.
- Дата, время и место проведения аукциона: **24 сентября 2020 в 15.20** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, каб. 34.
- Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» от 13.04.2017 г. При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
- Участник аукциона за 3 дня до проведения аукциона должен перечислить задаток организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54PBSB301129241019330000 код р/с BY54PBSB72 в региональной дирекции № 600 ОАО «БПС-Сбербанк», УНП 70004962, ОКПО 03454762.
- Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: 21.09.2020, г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: **21.09.2020 г.**, время: **17.00**.
- Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
- Сроки подписания договора купли-продажи: договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (предметом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и предоставления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней. Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола.
- Извещения о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» размещены в газете «Звязда», на сайте ОАО «ДСТ № 3».

Асартымент і вырочка

Гандлёвая зала не вельмі вялікая, але запоўнена шчыльна і рацыянальна. Мне часта даводзіцца бываць у вёсках, блізкіх да горада і аддаленых, але такой асартыментнай разнастайнасці, шчыра кажучы, бацьчы не выпадае. Напрыклад, толькі алею на паліцы налічыла сем відаў. Прадстаўлена

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Гарадское асяроддзе

Чатыры эпохі ў цэнтры Гродна

Якія рэальныя асобы «ажылі» на маляваных парталах

У абласным цэнтры з'явіліся маляваныя парталы, у якіх адлюстраваны чатыры гістарычныя перыяды горада. Цікава, што некаторыя персанажы маюць рэальныя прататыпаў, іншыя нагадваюць вядомых асоб.

Гродзенскі мастак-рэстаўратар Аляксей Навумчык не першы раз бярэцца за ўвасабленне гарадскага асяроддзя на будынках. Пачынаў ён з відаў горада пачатку XX стагоддзя. Але роспіс не захаваўся, бо будынак з-за аварыйнага стану знеслі. Але гаспадары пабудовы, а гэта гандлёвы дом «Нёман», прапанавалі ажыццявіць новы праект. У мастака была ідэя ўвасабіць розныя эпохі з гісторыі горада. Пасля таго, як эскізы былі прынятыя і зацверджаныя, Аляксей прыступіў да іх рэалізацыі. Работы пачаліся ў красавіку, і вось надаўна ва ўнутраным дво-

рыку гандлёвага цэнтры з'явіліся маляўнічыя парталы, на якіх адлюстраваны чатыры эпохі — рэнесанс, эпоха царызму, міжваенны час і сталы савецкі. Усе работы выкананыя акрылавымі фарбамі ў стылі фрэсак.

Як раскажаў сам аўтар, у асноўным ён працаваў па фотаздымках. Але не толькі. Напрыклад, увасабленне горада XVII стагоддзя базіруюцца на гравюры Макоўскага. Старажытны горад ідзе далёкім фанам, а бліжэй да гледача, у прыгожых пакоях, малады чалавек гадае на рамону, а за ім свае адносіны высвятляе маладая пара — гэта знакамітыя героі шэкспіраўскіх трагедый. Дарэчы, твар Гамлета нечым нагадвае самога мастака. Але Аляксей не пагаджаецца: каб ён хацеў намаляваць сябе, зрабіў бы яго больш падобным.

А вось наступныя парталы заснаваныя на дакументальных матэрыялах. Праўда, «царскі» перыяд у жыцці Гродна канца XIX стагоддзя прадстаўлены з некалькіх фотаздымкаў дарэвалюцыйных часоў. Добра бачныя старыя будынкі, Фара Вітаўта, якую знеслі ў 60-я гады. А ў цэнтры — дзве маладыя графіні, за якімі пільна назірае малады чалавек. Гэта увуголе тыповая гісторыя для ўсіх часоў, калі дзяўчаты ідуць, а ім услед паглядаюць хлопцы. Як патлумачыў аўтар, фігуры дабулены на канкрэтнае месца горада, а самі персанажы паходзяць з іншых крыніц.

Адрозная гісторыя ў партала міжваеннага перыяду. Малюнак зроблены з канкрэтнага фотаздымка. І тут усе персанажы рэальныя. Такая сям'я сапраўды не-

калі жыла ў Гродне, а хлопчык, што стаіць з бацькамі, жыве і зараз, толькі ўжо ў Польшчы. Праўда некаторыя будынкі, якія бачныя за плячыма гродзенскага сямейства, не дайшлі да нашых часоў. Затое брукаванка тая самая, старажытная.

А вось сюжэт партала 70-х гадоў многія гродзенцы пазнаюць і зараз. На ім — будынак старога ўнівермага з усімі атрыбутамі тых часоў. Многія памятаюць паласатыя навесы каля сцен. Па словах Аляксея, некаторыя рысы таго часу ён увасабіў і са сваёй памяццю. Напрыклад, абаранкі ў руках, шарпэткі дзяўчынак, туплі-лодачкі, бутэлькі з малаком, чамадан — гэта ўсё характэрна для таго перыяду. Для паўнаты карціны каля ўнівермага з'явіліся і аўтамобілі «Масквіч» і «Волга».

На прэзднім плане звяртае на сябе ўвагу постаць мужчыны з кнігай у руках. Саму кампазіцыю аўтару нагадаў вядомы савецкі фільм пра Шурыка. Вось і куртка на ім амаль такая ж. І хаця сам мастак гэты вобраз назваў зборным, у мужчыне можна пазначыць таксама вядомага беларускага пісьменніка Васіля Быкава, які доўгі час жыў і працаваў у Гродне. А кніга ў руках — чым не сімвал яго пісьменніцкага таленту?!

Маргарыта УШКЕВІЧ.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	6.36	19.35	12.59
Віцебск —	6.24	19.26	13.02
Магілёў —	6.26	19.25	12.59
Гомель —	6.24	19.20	12.56
Гродна —	6.51	19.50	12.59
Брэст —	6.54	19.49	12.55

Месяц

Апошняя квадра
10 верасня.
Месяц у сузор'і Рака.

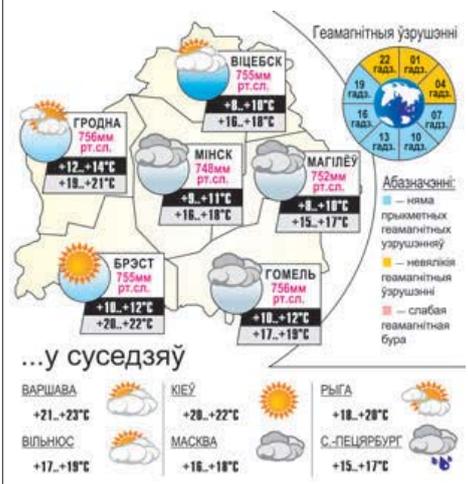
Імяніны

Пр. УСКЕНАВЕННЕ
ГАЛАВЫ ІААНА
ПРАДЦЕЧ. Івана, Ісака,
К. Прота, Пятра, Фелікса,
Яна, Яска.

Фота Вікторыі Мірончык.

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

11 ВЕРАСНЯ

1790 год — нарадзіўся Венцслаў Венцславіч Пелікан, рускі і беларускі вучоны ў галіне хірургіі, доктар медыцыны.

1855 год — нарадзіўся Еўдакім Раманавіч Рамануў, беларускі этнограф, фалькларыст, археолаг.

1885 год — нарадзіўся Адам Сямёнавіч Славінскі, удзельнік польскага і расійскага рэвалюцыйнага руху, партыйны і дзяржаўны дзеяч Беларусі.

1900 год — нарадзіўся Фёдар Аляксеевіч Баталаў, Герой Савецкага Саюза. Удзельнік Грамадзянскай, савецка-фінляндскай 1939—1940 гадоў войнаў. У пачатку Вялікай Айчыннай вайны быў на Заходнім фронце. Вызначыўся ў ліпені 1941 года пры нанясенні контрудару ў раёне Жлобіна і Рагачова.

У гэты ж дзень — нарадзіўся Іван Мікітавіч Русянаў, удзельнік баёў на тэрыторыі Беларусі ў Вялікую Айчынную вайну, генерал-лейтэнант, Герой Савецкага Саюза.

1945 год — нарадзіўся Уладзімір Мікалаевіч Рыжанкоў, беларускі грамадскі дзеяч, педагог, заслужаны трэнер Беларусі, заслужаны работнік фізічнай культуры і спорту Беларусі.

1700 год — нарадзіўся Джэймс Томсан, англійскі паэт. Аўтар паэм «Свабода» і «Замак бяздзейнасці». Адным з першых выказаў сентыментальныя настроі ў паэме «Поры года», напісаная белым вершам, якая аказала значны ўплыў на еўрапейскую і рускую літаратуру.

1845 год — нарадзіўся Жан Марыс Эміль Бадэ, французскі вынаходнік у галіне тэлеграфіі.

1865 год — нарадзіўся Ян Райніс, народны паэт Латвіі.

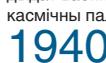
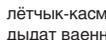
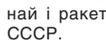
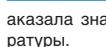
1900 год — нарадзіўся Сямён Аляксеевіч Лавачкін, савецкі канструктар авіяцыйнай і ракетнай тэхнікі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР.

1935 год — нарадзіўся Герман Сцяпанавіч Цітоў, касманаўт, Герой Савецкага Саюза, лётчык-касманат у СССР, генерал-палкоўнік авіяцыйнай і ракетнай тэхнікі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР.

1940 год — нарадзіўся Браян Дэ Пальма, амерыканскі кінарэжысёр.

САКРАТ:

«Пянства не параджае заган, яно іх выіўляе».

УСМІХНЕМСЯ

Муж і жонка ў тэатры...
— Лідачка, табе зручна сядзець?
— Так, Васілёк, зручна!
— Табе бачна?
— Так, любя.
— Табе не дзьме?
— Не, залаты.
— Давай памяняемся месцамі.

ні слова, у мяне на галаве не было валасоў. У мяне не хапала сіл нават хадзіць, і мяне насілі на руках.
— І даўно вы тут?
— Я тут нарадзіўся.

Стары скардзіцца доктару, што дрэнна чуе левым вухам.
Пасля агляду доктар кажа: — Нічога не магу зрабіць. Гэта старасць.
— А што, маё левае вуха старэйшае за правае?

Турыст прыляцеў на курорт. У аэрапорце, уздышы таксі, ён распытвае таксіста:
— Скажыце, а тут на самай справе ўнікальны аздараўленчы клімат?
— Так, безумоўна. Калі я тут з'явіўся, я не мог сказаць

— Вы верыце ў каханне з першага позірку?
— Не, у маім узросце зрок ужо падводзіць... трыба мацаць.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмная — 311 17 13 (г.п./факс); адрэзаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 317 17 16.

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйны адрэс: Мінск, вул. Прыгожая, 10. Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адрэсантаў за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэсаваная ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2843. Нумар падпісаны ў 1930

11 верасня 2020 года.